

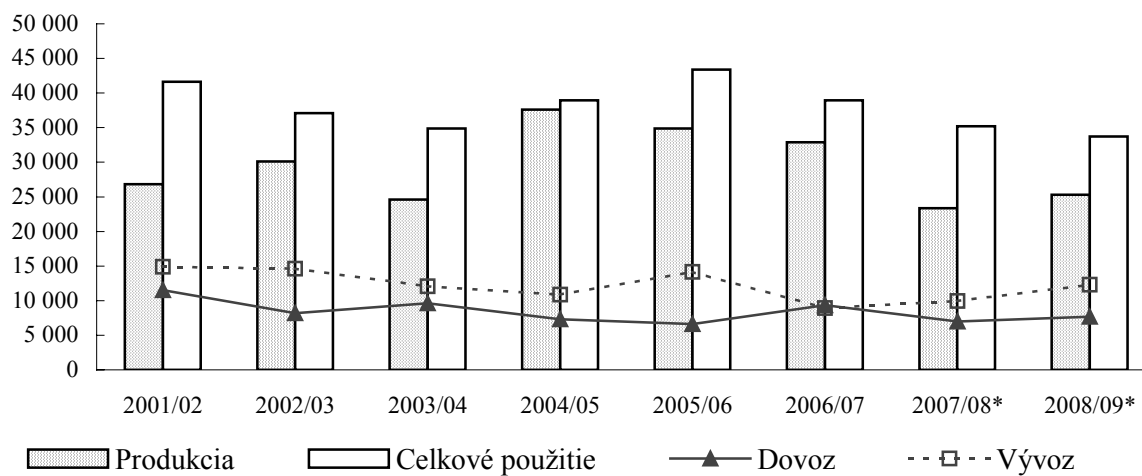
1/2008

Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva Bratislava  
Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky

## Strukoviny

Situačná a výhľadová správa k 31.12.2007

Vývoj ponuky a použitia strukovín v SR v tonách



Bratislava,  
apríl 2008

Autor:

**Ing. Helena TIBENSKÁ, CSc.**

**Autorská spolupráca** - subkapitola 1.2.

Ing. Zsolt Cserge

Ing. Dalibor Báci

**Technická spolupráca:**

Miroslava MORÁROVÁ

### **Zdroje informácií**

- Food and Agriculture Organization of the United Nations – Organizácia spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo
- Global information and early warning system on food and agriculture – Globálny informačný systém a systém skorého varovania FAO
- Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
- Ministerstvo poľnohospodárstva Českej republiky
- Pôdohospodárska platobná agentúra
- Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva Bratislava
- Pulse Australia Market Overview –February 2008
- USDA Agricultural Projections to 2016, February 2008

*Autorka touto cestou ďakuje za spoluprácu všetkým uvedeným organizáciám a ich odborným pracovníkom.*

**Text neprešiel jazykovou korektúrou a za odbornosť zodpovedá autor.**

**© VÚEPP Bratislava  
ISSN 1337-4559**

## ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

<b>EÚ</b>	Európska únia
<b>ES</b>	Európske Spoločenstvo
<b>EURO/ha</b>	EURO na hektár
<b>€</b>	EURO
<b>FAO</b>	Organizácia pre výživu a poľnohospodárstvo
<b>FOB</b>	cena tovaru s dopravou do prístavu
<b>FAOSTAT</b>	štatistika FAO
<b>ha</b>	hektár
<b>Kč</b>	koruna česká
<b>MA SR</b>	Ministry of Agriculture
<b>mil.</b>	milión
<b>MJ</b>	merná jednotka
<b>MP SR</b>	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
<b>NK ES</b>	Nariadenie Komisie Európskeho Spoločenstva
<b>NR ES</b>	Nariadenie Rady Európskeho Spoločenstva
<b>NR SR</b>	Národná rada SR
<b>PPA</b>	Pôdohospodárska platobná agentúra
<b>PRV</b>	Plán rozvoja vidieka
<b>Sk/ha</b>	slovenská koruna na hektár
<b>Sk, SKK</b>	slovenská koruna
<b>SAPS</b>	Single area payment scheme – Jednotná platba na plochu
<b>SOP</b>	Sektorový operačný program
<b>SO SR</b>	Statistical Office of the Slovak Republic
<b>SPP</b>	Spoločná poľnohospodárska politika
<b>š. p.</b>	štátny podnik
<b>ŠÚ SR</b>	Štatistický úrad Slovenskej republiky
<b>t</b>	tona
<b>tis.</b>	tisíc
<b>VÚEPP</b>	Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
<b>Z. z.</b>	Zbierka zákonov

## OBSAH

strana

ÚVOD.....	1
SÚHRN .....	1
<b>1. Regulačná a podporná politika národného trhu a trhu spoločnosti.....</b>	<b>2</b>
<i>1.1. Legislatíva k agrárnemu trhu so strukovinami.....</i>	<i>2</i>
<i>1.2. Podpory.....</i>	<i>3</i>
<b>2. Situácia na trhu v SR .....</b>	<b>13</b>
<i>2.1. Hrach siaty.....</i>	<i>14</i>
<i>2.2. Fazuľa .....</i>	<i>16</i>
<i>2.3. Šošovica .....</i>	<i>17</i>
<i>2.4. Krmné strukoviny .....</i>	<i>18</i>
<b>3. Situácia na trhu v EÚ .....</b>	<b>20</b>
<b>4. Situácia na trhu vo svete .....</b>	<b>24</b>

## PRÍLOHY

## Úvod

Situačná a výhľadová správa „*Strukoviny*“ hodnotí trh so strukovinami v Slovenskej republike v hospodárskom roku 2006/2007 a predkladá prognózu na hospodársky rok 2007/2008 a 2008/2009.

Súčasťou správy sú údaje o cenách výrobcov strukovín, informácie o regulačnej a podpornej politike spoločného a domáceho trhu so strukovinami a situácia strukovín v zahraničí.

Celková bilancia strukovín zahŕňa bilanciu hrachu siateho, fazule, šošovice a kŕmnych strukovín. Bilancia hrachu siateho je spracovaná ako súčet bilancií hrachu jedlého a kŕmneho.

Hospodársky rok pre strukoviny začína 1.7. príslušného roka a končí 30.6. nasledujúceho roka.

Správa je k dispozícii vo Výskumnom ústave ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva v Bratislave a na internete <http://www.vuepp.sk>

## Súhrn

V hospodárskom roku 2006/2007 ponuka strukovín v porovnaní s predchádzajúcim hospodárskym rokom mierne poklesla na 48,8 tis. ton z titulu nižšej produkcie o 5,6% a nižších priemerných hektárových úrod o 8,9%. Domáca spotreba strukovín sa v porovnaní s hospodárskym rokom 2005/2006 zvýšila o 2,5%. Potravinárska a osivárska spotreba oproti predchádzajúcemu roku poklesla o 9,0% a 5,5%. Naopak, kŕmivárska vzrástla o 9,6%. Podiel kŕmivárskej spotreby na celkovom použití dosiahol 41,4%. Vývoz strukovín medziročne poklesol o 36,7% na 8 947 ton v dôsledku výrazného zníženia vývozu hrachu o 53%. Celkové použitie strukovín medziročne pokleslo o 10,3% na 38,9 tis. ton. Konečné zásoby sa zvýšili z 6 530 ton na 9 843 ton.

Ceny výrobcov strukovín v roku 2006 boli v porovnaní s rokom 2005 nižšie v rozpätí od 0,8% do 3,7%, s výnimkou hrachu kŕmneho, kde ceny vzrástli o 3,5%.

V roku 2007 sa oševné plochy strukovín znížili o 24,7% na 13 624 hektárov. Celková produkcia strukovín dosiahla 23 356 ton. Priemerné hektárové úrody oproti roku 2006 boli nižšie o 10,8%. Produkcia jedlých strukovín medziročne poklesla o 14,6%. Podiel jedlých strukovín na celkovej produkcii strukovín predstavoval 85,9% a kŕmnych strukovín o 14,1%. Celková ponuka strukovín sa odhaduje na 40,2 tis. ton. Dovoz sa v porovnaní s minulým hospodárskym rokom zníži o 25,5%. Na celkovej ponuke strukovín sa počiatkové zásoby budú podieľať 24,5%, produkcia 58,1% a dovoz 17,4%. Domáca spotreba strukovín sa predpokladá nižšia o 15,8% v dôsledku 24%-ného poklesu kŕmivárskej spotreby z titulu zníženia stavov hospodárskych zvierat. Taktiež sa predpokladá mierny pokles osivárskej a potravinárskej spotreby. Vývoz strukovín sa odhaduje na úrovni 9 955 ton, t.j. medziročný nárast o 11,3%. Konečné zásoby predpokladáme na 908 ton, t.j. pokles o 81,7%.

Ceny výrobcov strukovín v roku 2007 boli oproti predchádzajúcemu roku nižšie v intervale od 0,3% do 2,8%, s výnimkou hrachu jedlého a bôbu, kde ceny vzrástli o 4,7% a 1,9%.

V roku 2008 oševné plochy strukovín odhadujeme na 13 522 hektárov a produkciu na 25 320 ton. Celková ponuka strukovín sa predpokladá na úrovni 37 972 ton.

# **1. REGULAČNÁ A PODPORNÁ POLITIKA NÁRODNÉHO TRHU A TRHU SPOLOČENSTVA**

## ***1.1. Legislatíva k agrárnemu trhu so strukovinami***

**1. Nariadenie Rady (ES) č. 1782/2003 z 29. septembra 2003**, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá pre režimy priamej podpory v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001 (Ú. v. EÚ L 270, 21.10.2003).

**2. Rozhodnutie Rady z 22. marca 2004**, ktorým sa v dôsledku reformy Spoločnej poľnohospodárskej politiky upravuje Akt o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Ú. v. EÚ L 093, 22.3.2004).

**3. Nariadenie Komisie (ES) č. 1973/2004 z 29. októbra 2004** ustanovujúce podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1782/2003 o schémach podpory stanovených v hlavách IV a IV a tohto nariadenia a využití pozemkov vyňatých z produkcie na výrobu surovín (Ú. v. EÚ L 345, 20.11.2004).

**4. Nariadenie Rady (ES) č. 319/2006 z 20. februára 2006**, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1782/2003, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov (Ú. v. EÚ L 058, 28.2.2006).

**5. Nariadenie Komisie (ES) č. 796/2004 z 21. apríla 2004**, ktoré ustanovuje podrobné pravidlá na uplatňovanie krížového plnenia, modulácie a integrovaného správneho a kontrolného systému uvedeného v nariadení Rady (ES) č. 1782/2003, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá pre režimy priamej podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov (Ú. v. EÚ L 141, 30.4.2004).

**6. Nariadenie Rady (ES) č. 583/2004 z 22. marca 2004**, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1782/2003 ustanovujúce spoločné pravidlá pre programy priamej podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ustanovujúce určité programy podpory pre farmárov, nariadenie (ES) č. 1786/2003 o Spoločnej organizácii trhu so sušenými krmivami a nariadenie (ES) č. 1257/1999 o podpore rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF) v dôsledku pristúpenia Českej republiky, Estónska, Cypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Poľska, Slovinska a Slovenska k Európskej únii (Ú. v. EÚ L 091, 30.3.2004).

**7. Nariadenie Rady (ES) č. 864/2004 z 29. apríla 2004**, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1782/2003 ustanovujúce spoločné pravidlá pre schémy priamej podpory v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky a určité podporné schémy pre poľnohospodárov a ktorým sa spomínané nariadenie upravuje z dôvodu pristúpenia Českej republiky, Estónska, Cypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Poľska, Slovinska a Slovenska do Európskej únie.

**8. Nariadenie Komisie (ES) č. 1549/2006** zo 17. októbra 2006, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o tarifnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku.

**9. Nariadenie Komisie (ES) č. 1214/2007** zo 20. septembra 2007, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku v platnom znení. Nariadenie ustanovuje verziu kombinovanej nomenklatúry platnú pre rok 2008.

**Rozhodnutie Rady č. 2005/834/ES z 8. novembra 2005** o rovnocennosti kontrol postupov na udržiavanie odrôd vykonávaných v niektorých tretích krajinách a o zmene a doplnení Rozhodnutia 2003/17/ES.

**Zákon č. 597/2006 Z. z.** o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh.

**Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 159/2007 zo 14. marca 2007** o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe s účinnosťou od 1. apríla 2007.

**Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 239/2007 z 25. apríla 2007** o podmienkach výberu žiadosti o zaradenie do agroenvironmentálneho opatrenia s účinnosťou od 1. júna 2007.

- Od 1. apríla 1998 nadobudol platnosť **Zákon o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste** a doplnení niektorých ďalších zákonov č. 144/1998 Z. z., ktorý zostane v platnosti do roku 2006.
- **Zákon o poľnohospodárstve** a o zmene a doplnení ďalších zákonov. č. 240/1998 Z. z. z 13. mája 1998 bol zmenený a doplnený zákonom č. 361/2000 Z. z. zo 4. októbra 2000.
- **Zákon č. 274/2006 Z. z.** z 20. apríla 2006 o podpore v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka
- **Zákon NR SR č. 184/2006 Z. z.** zo dňa 16.3.2006 o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe, ktorý nadobudol účinnosť 1. júna 2006.
- Metodický postup č.1/2006 k výkonu zákona NR SR č. 184/2006 Z. z. zo dňa 16.3.2006 o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe.
- **Nariadenie vlády SR č. 717/2002 Z. z.** s účinnosťou od 1.1.2003, ktorým sa zmenilo Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 316/2001 Z. z. o rozvojových programoch poľnohospodárstva a vidieka v znení Nariadenia vlády SR č. 515/2002 Z. z.
- **Oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 23. januára 2006 č. 2 344/2006-510** o uverejnení odrôd prihlásených k právnej ochrane v Slovenskej republike a o zmenách v registri chránených odrôd.

## **1.2. Podpory**

### **1. Národná podpora (štátna pomoc)**

Národná podpora v SR sa v roku 2006 poskytovala podľa výnosu MP SR č. 806/2004-100 z 13. apríla 2004 o podrobnostiach o poskytovaní podpory v oblasti poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva s výnimkou par. 2 ods. 1 písm. f) a odseku 17 a 18,

par. 5, par. 16 a par. 18. Tento výnos bol doplnený výnosom MP SR č. 1467/2006-100 z 25. januára 2006 (ruší platnosť výnosu MP SR z 19. januára 2004 č. 152/2004-100) a výnosom č. 2545/2006-100 z 26. októbra 2006. Podľa týchto výnosov sa poskytovali dotácie na:

- §3 podpora výskumu a vývoja na zachovanie a starostlivosť o genofond rastlín, do 60% oprávnených nákladov na kolekciu okopanín do 600 000 Sk,
- §4 podpora výskumu a vývoja na zachovanie a rozširovanie genetického základu pestovaných rastlín do 60% oprávnených nákladov na jeden hektár pokusnej plochy zemiaky do 330 000 Sk/ha,
- §5 podpora na využívanie závlah správcovi melioračných zariadení:
  - a) 50% nákladov na závlahovú vodu,
  - b) 50% nákladov na opravy a odstraňovanie havárií na odvodňovacích zariadeniach a závlahových systémoch;
- §6 podpora na úhradu časti úrokov z poskytnutých dlhodobých úverov:
  - a) na nákup poľnohospodárskej techniky, pôdy,
  - b) rekonštrukciu alebo modernizáciu výrobných budov a výrobných liniek v poľnohospodárstve,
- §7 podpora na čiastočnú úhradu úrokov z úveru na skladiskový záložný list – do 4 percentuálnych bodov úrokovej sadzby pri úrokovom zaťažení podnikateľa a najmenej dvomi percentuálnymi bodmi úrokovej sadzby,
- §8 podpora na čiastočnú úhradu úrokov z úveru na tovarový záložný list D do 4 percentuálnych bodov úrokovej sadzby pri úrokovom zaťažení podnikateľa najmenej dvomi percentuálnymi bodmi úrokovej sadzby,
- §9 podpora na úhradu časti poistného v rastlinnej výrobe– do 50% skutočne zaplateného poistného v kalendárnom roku,
- §10 podpora na úhradu škôd v rastlinnej výrobe na škody spôsobené v dôsledku sucha, podmáčania, chorôb rastlín alebo škodcov rastlín, ak škoda presiahne viac ako 20% zníženie výroby danej plodiny, oproti priemeru troch rokov najviac do výšky 50% škody,
- §11 technická podpora pri organizácii súťaží, výstav a veľtrhov – **do 70%** oprávnených nákladov na výstavách garantovaných MP SR, Agrokopex a Lignumexpo **do 50%** oprávnených nákladov za účasť na zahraničných výstavách a veľtrhoch a domácich výstavách na komerčnej úrovni.

Metodický pokyn ministra pôdohospodárstva SR č. 4111/2006-320 z 12. júna 2006 k výnosu č. 806/2004-100 o poskytovaní podpory v oblasti poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva.

Výnos MP SR z 12.7.2006 č. 2066/2006-100 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky na všeobecne prospešné aktivity v pôdohospodárstve – podpora pre činnosť neziskových organizácií, zväzov, združení a nadácií.

Oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 23. januára 2006 č. 2344/2006-510 o uverejnení odrôd prihlásených k právnej ochrane v Slovenskej republike a o zmenách v registri chránených odrôd.

Oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 810/2006-510 zo 17. júla 2006 o uverejnení odrôd prihlásených k právnej ochrane v Slovenskej republike a o zmenách v registri chránených odrôd (*uverejnené 14. augusta 2006 vo Vestníku MP SR ročník č. 38, čiastka 15*).

## **2. Priame platby sa poskytujú na základe**

Oznámenie ministra pôdohospodárstva SR z 9. novembra 2006 č. 2627/2006-100 o výške priamych platieb na rok 2006 poskytovaných formou jednotnej platby na plochu, osobnej platby na cukor a doplnkových priamych platieb. MP SR stanovilo sadzby pre rok 2006:

1. Jednotná platba na plochu: 2 459,93 Sk/ha
3. Platba na plodiny pestované na ornej pôde: 2 192,95 Sk/ha
9. Doplatok na jednotnú platbu na plochu za rok 2005: 22,55 Sk/ha.

### **V roku 2007 podľa nariadenia vlády SR:**

Od 1.marca 2007 je v platnosti nariadenie vlády č. 81/2007 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou jednotnej platby na plochu. Jednotná platba na plochu sa poskytne na výmeru obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy vedenú v evidencii pôdných blokov a dielov pôdných blokov. Jednotná platba na plochu sa poskytne žiadateľovi, ak poľnohospodárska pôda:

- a) bola obhospodarovaná k 30. júnu 2003,
- b) dosahuje výmeru najmenej jeden hektár, pričom táto výmera môže predstavovať viaceré súvislé diely pôdných blokov príslušného druhu pozemku s výmerou najmenej 0,3 hektára obhospodarovanej pôdy jedným žiadateľom,
- c) má viditeľne označené a vymedzené hranice, ak nie je prirodzene ohraničená,
- d) je udržiavaná v súlade s dobrými poľnohospodárskymi a environmentálnymi podmienkami uvedenými v prílohe č. 1.

Suma jednotnej platby na plochu sa upraví podľa osobitných predpisov.

Od 1. marca 2007 je v platnosti nariadenie vlády č. 159/2007 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe. Podľa neho sa:

- § 1 doplnkové platby sa môžu poskytnúť formou,
  - a) platby na plodiny pestované na ornej pôde,
  - b) platby na chmeľ,
  - c) platby na vybrané odrody tabaku.
- § 3 platba sa môže poskytnúť na plochu - najmenej 0,3 hektára a najviac 1 003 453 ha.

Od 1. apríla 2007 je v platnosti nariadenie vlády č. 158/2007 Z. z. zo 14. marca 2007 o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou platby na pestovanie energetických plodín. Pre hrach siaty je stanovený reprezentatívny výnos na 2,2 t/ha.

Od 1. júna 2007 platí nariadenie vlády č. 239/2007 Z. z. o podmienkach výberu žiadostí

o zaradenie do agroenvironmentálneho opatrenia.

-§ 2 agroenvironmentálne opatrenie, zahŕňa tieto podopatrenia:

- a) základnú podporu
  - 1. na ornej pôde,
  - 2. na trvalých trávnych porastoch,
  - 3. pre ovocné sady a vinice,
- b) integrovanú produkciu
  - 1. vo vinohradníctve,
  - 2. v ovocinárstve,
  - 3. zeleniny,
- c) ekologické poľnohospodárstvo
  - 1. na ornej pôde,
  - 2. pri pestovaní zeleniny, liečivých, koreninových a aromatických rastlín,
  - 3. v ovocných sadoch a vinohradoch,
  - 4. na trvalých trávnych porastoch,
- d) ochranu proti erózii
  - 1. na ornej pôde stabilizačným osevným postupom,
  - 2. na ornej pôde vytvorením parcely s prijateľnou veľkosťou,
  - 3. vo vinohradoch,
  - 4. v ovocných sadoch,
- e) zatrávňovanie ornej pôdy,
- f) ochranu vybraných biotopov trávnych porastov,
- g) chov a udržanie ohrozených druhov zvierat.

– § 3 ochranu proti erózii na ornej pôde vytvorením parcely s prijateľnou veľkosťou možno vykonávať na dieloch pôdnych blokov, ktorých priemerná svahovitosť je tri stupne a viac, alebo na ploche väčšej ako 30 hektárov.

Jeden pestovateľ si nesmie vybrať 2 schémy podpory na tej istej pôde, okrem SAPS.

### **3. Podpory podľa Programu rozvoja vidieka na programovacia obdobia 2007–2013**

OS 1: ZVÝŠENIE KONKURENCIESCHOPNOSTI SEKTORA POĽNOHOSPODÁRSTVA A LESNÉHO HOSPODÁRSTVA

#### **OPATRENIE: MODERNIZÁCIA FARIEM**

*Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov.*

Podpora:

- na prvotnú pozberovú úpravu a skladovanie obilnín, olejní, strukovín, ovocia, zeleniny, zemiakov, objemových krmív, liečivých, technických a energetických plodín vrátane osív a sadív;
- na uskladnenie priemyselných a hospodárskych hnojív a prípravkov na ochranu rastlín;

*Obstaranie a modernizácia technického a technologického vybavenia*

Podpora:

- na prvotnú pozberovú úpravu a skladovanie obilnín, olejní, strukovín, ovocia, zeleniny, zemiakov, objemových krmív, liečivých, technických a energetických plodín vrátane osív

a sadív;

- na spracovanie biomasy pre technické a energetické využitie;
- na aplikáciu hnojív a prípravkov na ochranu rastlín;
- na pestovanie poľnohospodárskych plodín, t.j. prípravu pôdy, sejbu, zber a manipuláciu s rastlinnou produkciou vrátane doplnenia existujúcich technologických liniek;
- závlahových a odvodňovacích systémov.

### **Výška podpory**

Maximálna výška podpory z celkových oprávnených nákladov:

#### **1. v prípade oblastí cieľa Konvergencia (SR okrem Bratislavy):**

- pre mladých poľnohospodárov v znevýhodnených oblastiach, pričom minimálne 40% predstavujú vlastné zdroje, **60%** verejné (45% EÚ a 15% SR),
- pre ostatných v znevýhodnených oblastiach, pričom minimálne 50% predstavujú vlastné zdroje, **50%** verejné (37,5% EÚ a 12,5% SR),
- pre mladých poľnohospodárov v iných oblastiach, pričom minimálne 50% predstavujú vlastné zdroje; **50%** verejné (37,5% EÚ a 12,5% SR),
- pre ostatných, pričom minimálne 60% predstavujú vlastné zdroje, **40%** verejné (30% EÚ a 10% SR),

#### **2. v prípade ostatných oblastí:**

- pre mladých poľnohospodárov v znevýhodnených oblastiach, pričom minimálne 40% predstavujú vlastné zdroje; **60%** verejné (30% EÚ a 30% SR),
- pre ostatných v znevýhodnených oblastiach, pričom minimálne 50% predstavujú vlastné zdroje; **50%** verejné (25% EÚ a 25% SR),
- pre mladých poľnohospodárov v ostatných oblastiach, pričom minimálne 50% predstavujú vlastné zdroje, **50%** verejné (25% EÚ a 25% SR),
- pre ostatných, pričom minimálne 60% predstavujú vlastné zdroje, **40%** verejné (20% EÚ a 20% SR).

Oprávnené náklady na jeden projekt: min. 10 000 €, max. 2 mil. € (bude zmenené na 3 mil. €)

### **OPATRENIE: PRIDÁVANIE HODNOTY DO POĽNOHOSPODÁRSKÝCH PRODUKTOV A PRODUKTOV LESNÉHO HOSPODÁRSTVA**

- zavádzanie výroby nových produktov; novej techniky/technológií;
- zlepšovanie kvality výrobkov dosiahnutím kvalitatívnych a hygienických štandardov;
- EÚ, ich marketingu a odbytu na nových trhoch;
- zavádzanie a rozširovanie informačných a komunikačných technológií;
- spracovanie obnoviteľných zdrojov energie.

Podporované činnosti prvospracovateľských sektorov:

- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia hygienicko-sanitárnych režimov, napr. laboratórií, umyvární a šatní pre pracovníkov a návštevníkov;
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia technológií na ochranu životného prostredia (spracovanie odpadu a čistenie odpadových vôd atď.);
- výstavba, obstaranie a rekonštrukcia zariadení a technológií súvisiacich so spracovávaním produktov na výrobu potravín s chráneným označením pôvodu, chráneným zemepisným označením a zaručených tradičných špecialít podľa osobitného predpisu (nariadenie Rady

(ES) č. 509/2006 a nariadenie Rady (ES) č. 510/2006);

- zlepšenie prezentácie a prípravy produktov, podpora lepšieho využitia alebo eliminácie vedľajších produktov alebo odpadu;
- obstaranie výpočtovej techniky (hardvér), programového (softvér) a iného elektronického vybavenia (tlačiarne, skenery a pod.), pripojenia k internetu k zefektívneniu činností zvyšujúcich pridanú hodnotu a zlepšujúcich predaj produkcie a zaistenia informatizácie;
- rekonštrukcia a modernizácia objektov výrobných prevádzok; obstaranie, rekonštrukcia a modernizácia zariadení, strojov, prístrojov a technológií, spracovateľských a výrobných kapacít vrátane obilných síl, síl mlynských výrobkov a výrobní krmných zmesí ako aj skladov produktov po spracovaní.

### **Výška podpory**

Maximálna sadzba podpory sa obmedzuje na mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle *odporúčania Komisie 2003/361/ES*.

Maximálna výška podpory z celkových oprávnených nákladov:

- **50%** (37,5% EÚ, 12,5% SR) pre oblasti cieľa Konvergencia (okrem Bratislavy), pričom minimálne 50% predstavujú vlastné zdroje;
- **40%** (20% EÚ, 20% SR) pre ostatné oblasti, pričom minimálne 60% predstavujú vlastné zdroje.

Výška oprávnených nákladov na jeden projekt: min. 10 000 € a max. 3 mil. €.

### **OPATRENIE: ODBORNÉ VZDELÁVANIE A INFORMAČNÉ AKTIVITY**

- vytvárania predpokladov pre dosiahnutie čo najväčšieho prínosu a pridanej hodnoty v rámci relevantných opatrení programu;
- poskytovania potrebných vedomostí a zručností pre:
- zavádzanie inovácií, nových metód a nástrojov práce v poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych podnikoch pre zvýšenie ich efektívnosti,
- zavádzanie a rozširovanie informačných a komunikačných technológií,
- zabezpečovanie a zvyšovanie kvality hospodárenia, výroby a bezpečnosti potravín,
- udržanie existujúcich a tvorbu nových pracovných miest,
- zlepšenie ochrany životného prostredia,
- dodržiavanie bezpečnosti práce.

### **Výška podpory**

Maximálna výška podpory z celkových oprávnených nákladov:

- **100%** pre oblasti cieľa Konvergencia (75% EÚ a 25% SR); platí pre SR okrem Bratislavy
- **100%** pre ostatné oblasti (50% EÚ a 50% SR).

Výška oprávnených nákladov na jeden projekt: minimálne 3 000 € a maximálne 50 000 €.

### **OPATRENIE: VYUŽÍVANIE PORADENSKÝCH SLUŽIEB**

#### **Výška podpory**

Maximálna výška podpory z celkových oprávnených nákladov:

- **80%** (60% EÚ a 20% SR) pre oblasti cieľa Konvergencia (okrem Bratislavy), maximálne však **1500 €**, pričom minimálne 20% predstavujú vlastné zdroje.
- **80%** (40% EÚ a 40% SR) pre ostatné oblasti, maximálne však **1 500 €**, pričom minimálne 20% predstavujú vlastné zdroje.

Maximálna výška oprávnených nákladov na jeden projekt: **1 875 €**.

### **OPATRENIE: ODBYTOVÉ ORGANIZÁCIE VÝROBCOV**

#### ***Podporovanie vzniku odbytových organizácií výrobcov***

#### **Výška podpory:**

Odbytové organizácie výrobcov	EÚ %	SR %	Verejné zdroje %
Oblasti cieľa Konvergencia	75	25	100
Ostatné oblasti	50	50	100

#### **Výška paušálnej platby:**

Podpora sa poskytne v ročných splátkach počas prvých piatich rokov odo dňa uznania odbytovej organizácie výrobcov. Vypočíta sa na základe hodnoty ročne realizovanej produkcie organizácie a nepresiahne:

- a) v prvom roku 5%, v druhom roku 5%, v treťom roku 4%, vo štvrtom roku 3% a v piatom roku 2% z hodnoty predanej výroby do 1 000 000 € a
- b) v prvom roku 2,5%, v druhom roku 2,5%, v treťom roku 2,0%, vo štvrtom roku 1,5% a v piatom roku 1,5% z hodnoty predanej výroby presahujúcej 1 000 000 €.

V žiadnom prípade však podpora nesmie presiahnuť:

- 100 000 € v prvom roku,
- 100 000 € v druhom roku,
- 80 000 € v treťom roku,
- 60 000 € v štvrtom roku,
- 50 000 € v piatom roku.

### ***OS 2: ZLEPŠENIE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A KRAJINY***

#### **OPATRENIE: PLATBY ZA ZNEVÝHODNENÉ PRÍRODNÉ PODMIENKY V HORSKÝCH OBLASTIACH A PLATBY V OSTATNÝCH ZNEVÝHODNENÝCH OBLASTIACH**

- zachovania a podpory udržateľných systémov hospodárenia, ktoré rešpektujú ochranu životného prostredia a charakter krajiny;
- zabezpečenia primeraných príjmov poľnohospodárov a tým prispieť k stabilizácii vidieckej populácie a zamedzeniu vyludňovania vidieckych oblastí.

## Výška podpory

Výšku podpory z EAFRD a národných zdrojov upravuje článok 70 nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005.

Vyrovňavací príspevok pre jednotlivé oblasti znevýhodnenia je pri dodržaní stanovených podmienok poskytovaný v plnej výške z verejných zdrojov.

<b>Kompenzačné platby LFA EAFRD %</b>	<b>Národné zdroje %</b>	<b>Verejné zdroje spolu %</b>
Oblasti Konvergenčného cieľa	80	100
Ostatné oblasti	55	100

## Výška vyrovnávacieho príspevku

Vyrovňavacie príspevky sú stanovené na ha vyžívanej poľnohospodárskej pôdy. Platba vyrovnávacieho príspevku bude realizovaná ako sadzba na 1 ha oprávnenej plochy – pôdneho bloku evidovaného v LPIS. Vyrovnávacie príspevky sú diferencované podľa jednotlivých typov znevýhodnených oblastí.

## **OPATRENIE: AGROENVIRONMENTÁLNE PLATBY**

### **PODOPATRENIE: ZÁKLADNÁ PODPORA**

#### **Podmienky podpory pre orné pôdy**

*Osevný postup – obmedzenie podielu stanovených plodín*

Dodržanie vyrovnaného osevného postupu, čo znamená, že osiata plocha žiadnej zo skupín plodín (obilovín, olejnin, okopanín) nesmie presiahnuť plochu 50% využívanej ornej pôdy, ktorá je predmetom podpory. Do skupiny obilnín sa zarátava aj kukurica na zrno

#### **Dodržiavanie limitov hnojenia**

Celkové aplikované množstvo ročnej dávky organických dusíkatých hnojív nesmie presiahnuť hodnotu 135 kg dusíka na 1 hektár.

Zrieknutie sa používania kalov z čistiarní odpadových vôd a dnových sedimentov na celej výmere ornej pôdy, s ktorou vstupuje do záväzku.

#### **Dodržiavanie zásad používania prípravkov na ochranu rastlín**

Na orných pôdach, ktoré sú predmetom podpory, vylúčiť používanie zakázaných prípravkov na ochranu rastlín (zoznam zakázaných prípravkov publikuje MP SR každoročne vo Vestníku MP SR).

## **PODOPATRENIE: EKOLOGICKÉ POĽNOHOSPODÁRSTVO**

### **Podmienky podpory**

- dodržiavať podmienky stanovené nariadením Rady (ES) č. 2092/1991 a zákonom o ekologickom poľnohospodárstve na celej výmere pôdy zaradenej do systému ekologického poľnohospodárstva;
- počas celej doby realizácie záväzku musí byť žiadateľ vedený v registri ekologických výrobcov vedenom kontrolným ústavom;
- mať uzatvorenú dohodu s akreditovanou kontrolnou organizáciou ekologického poľnohospodárstva na výkon kontroly najneskôr do konca januára 1.roku záväzného obdobia;
- dodržiavať stanovené zaťaženie najviac 1,6 VDJ na jeden hektár obhospodarovanej plochy v ekologickej prevádzke a najmenej 0,30 VDJ na jeden hektár trvalých trávnych

porastov vedených v ekologickej prevádzke. Výnimka pre minimálne zaťaženie je povolená pre oblasti, v ktorých je predpísaná príslušným orgánom štátnej správy pre ochranu životného prostredia (potrebný písomný doklad);

- plochy trvalých trávnych porastov kosiť od stredu ku krajom
- vylúčiť kosenie a mulčovanie častí trávnych porastov v termínoch stanovených legislatívou SR na hniezdnych lokalitách vtákov vyznačených ochranou prírody v teréne.
- zrieknuť sa použitia kalov z čistiarní odpadových vôd a kompostov z týchto kalov na celej výmere poľnohospodárskych pôd podniku.

### **Spôsob stanovenia podpory**

Východiskom pre stanovenie platby je nižší výnos a úžitkovosť hospodárskych zvierat v ekologickom poľnohospodárstve v porovnaní s konvenčným systémom hospodárenia, hlavne z hľadiska vylúčenia intenzifikačných faktorov, rozdielnej štruktúre pestovania plodín a odlišnému systému chovu hospodárskych zvierat. Ďalej sú kalkulované zvýšené náklady na pracovné sily (zvýšený podiel ručnej práce).

v období konverzie:

orná pôda (2 roky) 6 571 Sk/ha

v období po konverzii:

orná pôda (2 roky) 4 600 Sk/ha

alebo

v období po konverzii s certifikovaným bioproduktom:

certifikovaný produkt z plodín na ornej pôde dodávaný na trh 5 000 Sk/ha

## **PÔDOOCHRANNÉ OPATRENIA**

### **PODOPATRENIE: OCHRANA PROTI ERÓZII NA ORNEJ PÔDE**

#### **Spôsob stanovenia podpory**

Výška platby vychádza z vyšších nákladov spočívajúcich v dodržaní spôsobov využívania orných pôd platných pre toto podopatrenie:

- Stabilizačný osevný postup – pestovanie medziplodín (agrotechnika + osivo). Tieto náklady sú znížené o 40% nakoľko podmienkou je dodržať minimálny podiel 30% ozimín + 10% viacročných krmovín
- Prijateľná veľkosť parcely – vytvorenie minimálne 10 m širokých pásov (min. 1 pás na 200 m) obsiatych trávami, ďatelino trávami a pod. Tieto náklady vyplývajú zo straty na bežnej produkcii z orných pôd, potreby zatrávňovania (agrotechnika, osivo) i komplikovanejšej manipulácie mechanizmov. Zvýšené náklady čiastočne kompenzuje zisk z produkcie tráv na vytvorených pásoch.

#### **Výška podpory**

Ochrana proti erózii na ornej pôde	Platba
Stabilizačný osevný postup	4 750 Sk/ha
Prijateľná veľkosť parcely	1 365 Sk/ha

Podpora pre pestovateľa sa môže poskytnúť podľa nariadenia vlády SR č. 369/2007 Z. z. z 8. augusta 2007 o niektorých podporných opatreniach v pôdohospodárstve s účinnosťou od 15. augusta 2007, podľa ktorého dotácie v poľnohospodárskej prvovýrobe

možno poskytnúť na:

- § 11 úhradu straty spôsobenej prírodnými katastrofami na poľnohospodárskych plodinách. Dotáciu podľa odseku 1 možno poskytnúť:

- a) 100% straty zníženej o poistné plnenie, ak je pestovateľ poistený proti prírodným katastrofám,
  - b) 50% straty, ak sa pestovateľ nepoistil proti prírodným katastrofám.
- § 13 úhradu straty spôsobenej nepriaznivými poveternostnými udalosťami na poľnohospodárskych plodinách,
- § 15 úhradu straty na plodinách v dôsledku vyhláseného opatrenia,
- § 16 platby poistného v poľnohospodárstve,
- § 17 účasť na výstavách,
- § 18 zvýšenie kvality poľnohospodárskych výrobkov chovateľov a pestovateľov,
- § 19 zvýšenie kvality poľnohospodárskych výrobkov pri ich spracovaní v podniku potravinárskeho priemyslu.

Všetky vyššie uvedené podpory sú spracované do podrobných postupov pre predkladanie žiadostí, sledovať web stránku a výzvy PPA na predkladanie žiadostí ([www.land.gov.sk/apa/](http://www.land.gov.sk/apa/)).

## 2. SITUÁCIA NA TRHU V SR

Hospodársky význam strukovín v Slovenskej republike sa v posledných rokoch nedeceňuje. Dôkazom je z roka na rok pokračujúca tendencia poklesu osevných plôch, nízka produkcia a následne aj nízka spotreba strukovín na obyvateľa a na kŕmenie hospodárskych zvierat. Faktorov, ktoré sa na tejto situácii podieľajú, je viacero. Na prvom mieste je ekonomika výroby, keď dynamika nárastu nákladov predstihuje dynamiku nárastu cien. Ďalším dôležitým faktorom je kolísanie priemerných hektárových úrod. Príčinou je vysoký stupeň závislosti produkčných procesov od priebehu poveternostných podmienok počas vegetácie. Úrodovú neistotu spôsobuje najmä dlhé obdobie kvitnutia a dozrievania, náchylnosť na poliehanie, choroby, napadnutie škodcami, pukavosť strukov, poškodenie semien pri zbere, citlivosť na chlad pri niektorých druhoch a neznášateľnosť po sebe. Pri hodnotení ekonomického prínosu je preto potrebné zohľadniť aj agronomický význam strukovín. V súčasnom období napriek snahám o uplatňovanie agroenvironmentálnych opatrení v prvovýrobe je pre producentov orientácia na ľahšie dopestované a najmä lepšie zhodnotené komodity silnejšia ako dodržiavanie starých, ale platných agrotechnických zásad.

### Celková bilancia strukovín na Slovensku (ha, t/ha, t)

Total Balance of Legumes in Slovakia (ha, t/ha, t)

Tabuľka č. 1

Ukazovateľ <sup>1</sup>	Skutočnosť <sup>2</sup>				Odhad <sup>3</sup>	Prognóza <sup>3a</sup>
	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Osevná plocha <sup>4</sup>	16 614	15 093	17 178	18 100	13 624	13 522
Zberová plocha <sup>5</sup>	16 579	14 790	16 350	16 936	13 480	13 296
Hektárová úroda <sup>6</sup>	1,48	2,54	2,13	1,94	1,73	1,90
Produkcia <sup>7</sup>	24 588	37 584	34 867	32 899	23 357	25 320
Počiatkové zásoby <sup>8</sup>	3 200	2 525	8 469	6 530	9 843	4 973
Dovoz <sup>9</sup>	9 635	7 312	6 601	9 365	6 981	7 697
Celková ponuka <sup>10</sup>	37 423	47 421	49 937	48 794	40 181	37 972
Domáca spotreba <sup>11</sup>	22 824	28 099	29 269	30 004	25 253	24 757
-potravínová <sup>12</sup>	9 315	9 668	9 801	8 922	8 829	9 030
-osivárska <sup>13</sup>	3 618	4 250	3 881	3 669	3 664	3 226
-krmivárska <sup>14</sup>	9 116	12 645	14 709	16 121	12 250	12 150
v tom: <sup>15</sup>						
priame skrmov. <sup>16</sup>	2 071	2 500	2 770	5 900	3 150	3 050
kŕmne zmesi <sup>17</sup>	7 045	10 145	11 939	10 221	9 100	9 100
-ostatná <sup>18</sup>	775	1 535	879	1 293	510	355
Vývoz <sup>19</sup>	12 074	10 853	14 138	8 947	9 955	12 307
Celkové použitie <sup>20</sup>	34 898	38 952	43 407	38 951	35 208	37 064
Konečné zásoby <sup>21</sup>	2 525	8 469	6 530	9 843	4 973	908

Prameň: SÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, MP SR - zahraničný obchod, marec 2008<sup>22</sup>

1) Indicator, 2) Reality, 3) Outlook, 3a) Forecast, 4) Sown area, 5) Harvested area, 6) Hectare yield, 7) Production, 8) Initial stock, 9) Import, 10) Total supply, 11) Domestic consumption, 12) Food nutrition, 13) Sowing seed, 14) Fodder, 15) Of which, 16) Direct feeding, 17) Feeding mixtures, 18) Other, 19) Export, 20) Total utilization, 21) Ending stock, 22) Sources: SO SR, Customs Directorate of the SR, MA SR- foreign trade, March 2008

Ceny výrobcov jednotlivých druhov strukovín sa v roku 2007 vyvíjali rozdielne. Ceny výrobcov hrachu jedlého, bôbu a fazule sa v porovnaní s rokom 2006 zvýšili o (4,7%, 1,9% a 0,5%), naopak, ceny šošovice a hrachu kŕmneho boli nižšie (o 2,8% a 0,3%).

## Priemerné ceny poľnohospodárskych výrobcov strukovín (Sk/t)

Average Producer Prices of Legumes (SKK/t)

Tabuľka č. 2

Plodina <sup>1</sup>	2000 <sup>2</sup>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Hrach jedlý <sup>3</sup>	5 660	6 320	6 155	6 201	6 277	6 016	5 807	6 082
Hrach kŕmny <sup>4</sup>	4 169	4 791	5 016	5 093	5 238	4 968	5 142	5 128
Šošovica jedlá <sup>5</sup>	20 324	20 124	20 211	20 084	19 360	18 914	18 214	17 706
Fazuľa jedlá <sup>6</sup>	16 749	16 872	16 936	16 990	17 135	17 069	16 940	17 029
Bôb <sup>7</sup>	5 844	5 913	5 933	5 979	5 975	6 004	5 869	5 981

Prameň: ŠU SR<sup>8</sup>

1) Crop, 2) Year, 3) Edible peas, 4) Fodder peas, 5) Edible lentil, 6) Edible bean, 7) Broad bean, 8) Source: SO SR

### 2.1. Hrach siaty

Napriek poklesu plôch, hrach naďalej zostáva dominantnou strukovinou. V štruktúre osevu ubúda, čo prináša negatívne aspekty vyplývajúce z nepravidelnej rotácie plodín a nedostatku zlepšujúcich predplodín.

V hospodárskom roku 2006/2007 celková produkcia hrachu dosiahla 22,2 tis. ton, t.j. medziročne poklesla o 21,3%. Celková ponuka hrachu sa medziročne znížila na 28,5 tis. ton. Domáca spotreba poklesla o 16,8% (osivárska o 5,5%, krmivárska o 22,3% a potravinárska o 16%). Vzhľadom na nižšiu ponuku hrachu vývoz medziročne mierne klesol na 5,3 tis. ton. Celkové použitie hrachu dosiahlo 20,8 tis. ton a zásoby 7 648 ton.

### Bilancia hrachu siateho na Slovensku (ha, t/ha, t)

Balance of Peas in Slovakia (in ha, t/ha, t)

Tabuľka č. 3

Ukazovateľ <sup>1</sup>	Skutočnosť <sup>2</sup>		Odhad <sup>3</sup>		Prognóza <sup>3a</sup>	
	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Osevná plocha <sup>4</sup>	11 799	10 595	11 710	9 746	9 207	9 000
Zberová plocha <sup>5</sup>	11 773	10 254	11 581	9 245	9 653	8 901
Hektárová úroda <sup>6</sup>	1,63	3,06	2,44	2,40	1,99	2,20
Produkcia <sup>7</sup>	19 132	31 364	28 207	22 196	19 252	19 582
Počiatkové zásoby <sup>8</sup>	2 016	1 037	6 359	5 135	7 648	4 550
Dovoz <sup>9</sup>	2 036	532	528	1 121	1 000	850
Celková ponuka <sup>10</sup>	23 184	32 933	35 094	28 452	27 900	24 981
Domáca spotreba <sup>11</sup>	13 470	18 105	18 584	15 460	15 850	14 631
-potravinová <sup>12</sup>	4 015	4 300	4 500	3 780	3 800	3 700
-osivárska <sup>13</sup>	2 861	3 160	2 924	2 762	3 150	2 700
-krmivárska <sup>14</sup>	6 116	9 445	10 452	8 121	8 650	8 150
v tom: <sup>15</sup>						
priame skrmov. <sup>16</sup>	1 121	1 300	1 250	1 400	1 150	1 350
kŕmne zmesi <sup>17</sup>	4 955	8 145	9 202	6 721	7 500	6 800
-ostatná <sup>18</sup>	478	1 200	708	797	250	81
Vývoz <sup>19</sup>	8 677	8 469	11 375	5 344	7 500	10 000
Celkové použitie <sup>20</sup>	22 147	26 574	29 959	20 804	23 350	24 631
Konečné zásoby <sup>21</sup>	1 037	6 359	5 135	7 648	4 550	351

Prameň: ŠU SR<sup>22</sup>, Colné riaditeľstvo SR, MP SR - zahraničný obchod, marec 2008

Indicator, 2) Reality, 3) Outlook, 3a) Forecast, 4) Sown area, 5) Harvested area, 6) Hectare yield, 7) Production, 8) Initial stock, 9) Import, 10) Total supply, 11) Domestic consumption, 12) Food nutrition, 13) Sowing seed, 14) Fodder, 15) Of which, 16) Direct feeding, 17) Feeding mixtures, 18) Other, 19) Export, 20) Total utilization, 21) Ending stock, 22) Sources: SO SR, Customs Directorate of the SR, Note:— data on MA SR- foreign trade, March 2008

V roku 2007 sa hrach siaty pestoval na 9 207 hektárov, t.j. medziročný pokles o 5,5%. Priemerná hektárová úroda bola 1,99 t/ha, t.j. o 17,1% nižšia ako v roku 2006 a produkcia o 13,3% v dôsledku nepriaznivých klimatických podmienok v priebehu vegetácie. Produkcia

spolu s odhadovaným dovozom a vyššími počiatocnými zásobami vytvorila celkovú ponuku v objeme 27,9 tis. ton. Je predpoklad, že spotreba hrachu sa zvýši vo všetkých smeroch užitia. Vývoz hrachu odhadujeme na úrovni 7,5 tis. ton a celkové použitie v objeme 23,4 tis. ton. Konečné zásoby pravdepodobne klesnú o 40,5% na 4 550 ton.

### Osevná, zberová plocha, produkcia a hektárová úroda hrachu (ha, t, t/ha)

Sown and Harvested Area, Production and Hectare Yield of Peas (ha, t, t/ha)

Tabuľka č. 4

Ukazovateľ <sup>1</sup>	Osevná plocha <sup>1</sup>	Zberová plocha <sup>2</sup>	Produkcia <sup>3</sup>	Hektárová úroda <sup>4</sup>
<b>2003-2004</b>				
Hrach jedlý <sup>5</sup>	6 039	4 878	8 188	1,68
Hrach kŕmny <sup>6</sup>	5 760	6 895	10 944	1,59
Hrach siaty <sup>7</sup>	11 799	11 773	19 132	1,63
<b>2004-2005</b>				
Hrach jedlý <sup>5</sup>	6 012	5 379	18 049	3,36
Hrach kŕmny <sup>6</sup>	4 583	4 875	13 315	2,73
Hrach siaty <sup>7</sup>	10 595	10 254	31 364	3,06
<b>2005-2006</b>				
Hrach jedlý <sup>5</sup>	6 495	6 076	15 369	2,53
Hrach kŕmny <sup>6</sup>	5 215	5 505	12 838	2,33
Hrach siaty <sup>7</sup>	11 710	11 581	28 207	2,44
<b>2006-2007</b>				
Hrach jedlý <sup>5</sup>	5 443	5 177	12 403	2,40
Hrach kŕmny <sup>6</sup>	4 303	4 067	9 793	2,41
Hrach siaty <sup>7</sup>	9 746	9 245	22 196	2,40
<b>2007-2008</b>				
Hrach jedlý <sup>5</sup>	4 599	5 156	10 870	2,11
Hrach kŕmny <sup>6</sup>	4 608	4 497	8 382	1,86
Hrach siaty <sup>7</sup>	9 207	9 653	19 252	1,99

Prameň: SU SR<sup>8</sup>

1) Indicator, 2) Sown area, 3) Harvested area, 4) Production, 5) Hectare yield, 6) Edible peas, 7) Fodder peas, 8) Peas (Pisum sativum), 9) Source: SO SR

### Priemerné ceny výrobcov hrachu (Sk/t)

Average Producer Prices of Peas (SKK/t)

Tabuľka č.5

Plodina <sup>1</sup>	Mesiac/ rok <sup>2</sup>	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Hrach jedlý <sup>3</sup>	1999	5 250	5 430	5 440	5 325	5 263	5 736	5 400	5 480	5 400	5 667	5 300	5 200
	2000	5 600	5 367	5 317	5 417	5 400	5 300	5 500	5 925	5 825	5 700	5 700	6 000
	2001	5 600	5 800	5 900	6 000	5 900	5 530	7 000	5 900	6 370	6 350	6 167	6 900
	2002	6 050	6 000	6 050	6 100	6 000	6 050	6 000	6 000	6 450	6 650	6 000	6 475
	2003	6 038	6 267	6 250	6 300	6 200	6 600	6 150	6 200	6 167	6 378	6 000	6 475
	2004	6 130	6 150	6 200	6 517	6 650	6 000	6 210	6 738	6 500	6 200	5 850	5 828
	2005	5 980	6 200	5 750	5 743	6 000	6 090	6 240	6 000	6 170	6 120	5 950	5 600
	2006	5 375	5 167	5 175	5 200	5 550	5 490	6 280	6 210	6 320	5 600	5 790	5 630
	2007	5 500	5 400	5 420	5 750	6 150	6 200	5 800	6 300	6 633	6 200	6 750	6 500
Hrach kŕmny <sup>4</sup>	1999	4 300	4 550	4 400	4 300	4 400	4 795	5 000	4 675	4 700	4 300	4 300	4 300
	2000	4 300	4 467	4 150	4 000	4 333	4 000	4 100	4 250	4 150	4 000	3 900	4 900
	2001	4 150	4 200	4 170	4 350	4 480	4 500	4 450	5 500	5 150	5 000	4 950	4 930
	2002	4 220	4 210	4 290	4 450	4 590	4 570	4 550	5 800	5 300	5 100	5 000	4 800
	2003	4 500	4 250	4 450	4 900	4 650	4 600	4 700	5 575	5 300	5 350	5 050	5 100
	2004	4 650	5 500	4 610	4 940	4 730	5 000	5 020	5 655	5 367	5 180	5 400	5 210
	2005	5 000	5 630	5 050	5 194	5 000	4 990	5 000	4 983	4 950	4 825	4 878	4 905
	2006	4 833	5 300	4 880	4 900	4 850	4 925	5 400	5 100	5 067	5 225	5 267	5 175
	2007	5 200	5 250	5 000	4 800	4 600	4 570	5 050	4 900	5 150	5 320	5 500	5 430

Prameň: SU SR<sup>5</sup>

1) Type of legume, 2) Month/year, 3) Edible peas, 4) Fodder peas, 5) Source SO SR

Ceny výrobcov hrachu jedlého v roku 2007 boli v porovnaní s minulým rokom vyššie o 4,7%, naopak, ceny hrachu kŕmneho nižšie (0,3%).

## 2.2. Fazuľa

V hospodárskom roku 2006/07 celková ponuka fazule spolu s dovozom a počiatocnými zásobami dosiahla úroveň 6 187 ton. Domáca spotreba sa mierne zvýšila o 0,7%. Vývoz fazule sa zvýšil o 38,9% na 2 211 ton. Celkové použitie fazule medziročne vzrástlo o 13,6% na 5,4 tis. ton. Konečné zásoby sa zvýšili na 801 ton.

Priemerná cena výrobcov fazule v roku 2006 bola v porovnaní s rokom 2005 nižšia o 129 Sk/t a dosiahla 16 940 Sk/t.

V roku 2007 sa fazuľa pozbierala zo 669 hektárov. Priemerná hektárová úroda bola od roku 1993 najnižšia 0,73 t/ha, obdobná úroveň sa dosiahla v produkcii fazule (489 ton). Celková ponuka fazule spolu s odhadovaným dovozom a zásobami dosiahne 5 290 ton. Domáca spotreba sa medziročne zvýši na 3 185 ton, pričom vývoz klesne na 1 950 ton. Konečné zásoby fazule odhadujeme na 155 ton.

Priemerná cena výrobcov fazule v roku 2007 sa v porovnaní s rokom 2006 zvýšila (o 0,5%).

### Bilancia fazule na Slovensku (ha, t/ha, t)

Balance of Bean in Slovakia (ha, t/ha, t)

Tabuľka č. 6

Ukazovateľ <sup>1</sup>	Skutočnosť <sup>2</sup>		Odhad <sup>3</sup>		Prognóza <sup>3a</sup>	
	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Osevná plocha <sup>4</sup>	727	742	696	680	673	650
Zberová plocha <sup>5</sup>	720	743	676	678	669	645
Hektárová úroda <sup>6</sup>	1,05	0,85	0,93	0,79	0,73	1,00
Produkcija <sup>7</sup>	753	630	632	539	489	645
Počiatocné zásoby <sup>8</sup>	345	643	613	136	801	155
Dovoz <sup>9</sup>	5 027	4 126	3 634	5 512	4 000	4 500
Celková ponuka <sup>10</sup>	6 124	5 399	4 879	6 187	5 290	5 300
Domáca spotreba <sup>11</sup>	3 403	3 308	3 152	3 175	3 185	3 428
-potravínová <sup>12</sup>	3 150	3 117	3 000	2 924	2 900	3 150
-osivárska <sup>13</sup>	133	106	102	101	100	98
-ostatná <sup>14</sup>	120	85	50	150	185	180
Vývoz <sup>15</sup>	2 078	1 478	1 591	2 211	1 950	1 650
Celkové použitie <sup>16</sup>	5 481	4 786	4 743	5 386	5 135	5 078
Konečné zásoby <sup>17</sup>	643	613	136	801	155	222

Prameň: ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, MP SR - zahraničný obchod, marec 2008<sup>18</sup>

1) Indicator, 2) Reality, 3) Outlook, 3a) Forecast, 4) Sown area, 5) Harvested area, 6) Hectare yield, 7) Production, 8) Initial stock, 9) Import, 10) Total supply, 11) Domestic consumption, 12) Food nutrition, 13) Sowing seed, 14) Other, 15) Export, 16) Total utilization, 17) Ending stock, 18) Sources: SO SR, Customs Directorate of the SR, MA SR - foreign trade, March 2008

V hospodárskom roku 2008/2009 sa predpokladá ďalší pokles osevných plôch fazule na 650 hektárov. Priemerná hektárová úroda sa odhaduje na úrovni 1,0 t/ha a produkcia na 645 ton. Celková ponuka fazule medziročne vzrastie v dôsledku predpokladaného zvýšeného objemu dovozu (cca 4,5 tis. ton) na 5,3 tis. ton. Je predpoklad, že sa domáca spotreba fazule zvýši a vývoz medziročne poklesne o 300 ton.

## Priemerné mesačné ceny výrobcov fazule jedlej (Sk/t)

Average Producer Prices of Kidney Bean (SKK/t)

Tabuľka č. 7

Rok <sup>1</sup>	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2001	16 520	16 540	17 100	17 050	17 350	17 220	17 240	17 120	17 050	17 100	16 450	16 250
2002	16 550	16 660	17 450	0	0	0	0	17 280	17 100	17 250	17 000	16 550
2003	16 610	16 680	19 000	0	0	0	0	17 050	17 000	17 190	17 030	16 440
2004	16 670	16 710	19 030	0	0	0	0	17 020	16 980	17 520	16 980	16 890
2005	17 220	16 970	18 050	0	0	0	0	17 140	16 760	17 340	16 720	16 690
2006	16 520	16 630	17 040	0	0	0	0	17 050	16 630	17 380	16 970	16 620
2007	16 730	16 860	17 030	0	0	0	0	16 760	16 590	17 340	17 120	16 450

Prameň: ŠÚ SR<sup>2</sup> 1) Month/year, 2) Source: SO SR

### 2.3. Šošovica

Ponuka šošovice v hospodárskom roku 2006/2007 napriek nižšej produkcii a zásobám v porovnaní s predchádzajúcim hospodárskym rokom mierne poklesne (2,3%) v dôsledku výrazného nárastu dovozu (49,7%). Domáca spotreba šošovice sa znížila o 2,5%. Vývoz šošovice sa zvýšil na 1 391 ton. Zásoby šošovice na konci hospodárskeho roka poklesli na 664 ton. Ceny výrobcov šošovice v roku 2006 boli nižšie o 700 Sk/t oproti roku 2005 a dosiahli 18 214 Sk/t.

Pokles osevných plôch šošovice pokračoval aj v roku 2007, medziročne o 37,6%. Priemerná hektárová úroda šošovice poklesla o 36,4% na 0,7 t/ha a produkcia na 302 ton, t.j. nižšia oproti roku 2006 o 59,5%. V dôsledku poklesu počiatkových zásob a predpokladaného dovozu v objeme 1 950 ton celková ponuka medziročne poklesne o 33,7%. Domáca spotreba sa odhaduje nižšia a to vo všetkých smeroch využitia. Vývoz šošovice sa predpokladá na úrovni 500 ton. Celkové použitie šošovice sa odhaduje na 2 700 ton. Konečné zásoby poklesnú na 216 ton. Priemerná cena výrobcov šošovice v roku 2007 bola nižšia oproti roku 2006 o 2,8% a dosiahla 17 706 Sk/t.

V roku 2008 sa osevné plochy šošovice odhadujú na 480 hektárov. Produkcia šošovice vplyvom predpokladanej vyššej priemernej hektárovej úrody dosiahne 523 ton, t.j. 73%-ný medziročný nárast. Celková ponuka šošovice sa zvýši na 3 018 ton v dôsledku 16,9% nárastu dovozu. Celkové použitie sa odhaduje na 2 868 ton a zásoby na 150 ton.

### Bilancia šošovice na Slovensku (ha, t, t/ha)

Balance of Lentil in Slovakia (ha, t, t/ha)

Tabuľka č. 8

Ukazovateľ <sup>1</sup>	Skutočnosť <sup>2</sup>		Odhad <sup>3</sup>		Prognóza <sup>3a</sup>	
	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Osevná plocha <sup>4</sup>	962	1 405	1 003	686	428	480
Zberová plocha <sup>5</sup>	942	1 383	975	676	431	475
Hektárová úroda <sup>6</sup>	0,93	1,14	1,29	1,10	0,70	1,10
Produkcia <sup>7</sup>	880	1 575	1 262	745	302	523
Počiatkové zásoby <sup>8</sup>	500	694	1 468	957	664	216
Dovoz <sup>9</sup>	2 516	2 609	1 800	2 694	1 950	2 280
Celková ponuka <sup>10</sup>	3 896	4 878	4 530	4 396	2 916	3 018
Domáca spotreba <sup>11</sup>	2 149	2 518	2 402	2 341	2 200	2 218
-potravinová <sup>12</sup>	1 950	2 200	2 250	2 160	2 100	2 150
-osivárska <sup>13</sup>	154	168	85	86	75	58
-ostatná <sup>14</sup>	45	150	67	95	25	10
Vývoz <sup>15</sup>	1 053	892	1 171	1 391	500	650
Celkové použitie <sup>16</sup>	3 202	3 410	3 573	3 732	2 700	2 868
Konečné zásoby <sup>17</sup>	694	1 468	957	664	216	150

Prameň: ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, MP SR- zahraničný obchod, marec 2008<sup>18</sup>

1) Indicator, 2) Reality, 3) Outlook, 3a) Forecast, 4) Sown area, 5) Harvested area, 6) Hectare yield, 7) Production, 8) Initial stock, 9) Import, 10) Total supply, 11) Domestic consumption, 12) Food nutrition, 13) Sowing seed, 14) Other, 15) Export, 16) Total utilization, 17) Ending stock, 18) Sources: SO SR, Customs Directorate of the SR, MA SR, - foreign trade, March 2008

## Priemerné ceny výrobcov šošovice jedlej (Sk/t)

Average Producer Prices of Lentil (SKK/t)

Tabuľka č. 9

Mes./rok <sup>1</sup>	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1999	18 110	18 100	18 520	18 570	18 760	20 000	19 850	18 032	19 533	19 750	19 500	19 590
2000	195 00	19 600	19 700	19 850	19 900	20 500	20 500	20 500	20 500	20 550	20 850	20 750
2001	20700	20 550	20 260	20 250	19 950	20 050	20 530	205 10	19 000	2 0580	20 000	20 000
2002	20 720	19 500	20 660	20 680	20 250	21 220	20 620	20 650	19 500	20 300	20 200	20 100
2003	20 800	19 530	20 000	20 000	20 300	21 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
2004	20 820	21 000	20 900	20 150	20 620	20 900	20 110	20 060	18 500	18 600	18 333	19 780
2005	20 180	19 860	19 920	19 840	20 440	20 620	19 960	19 980	18 000	18 700	18 000	17 770
2006	17 800	18 720	18 690	17 860	18 410	19 040	18 000	19 470	18 090	18 580	17 150	17 050
2007	17 640	18 470	18 310	17 670	18 140	17 600	17 930	18 120	17 500	18 160	16 500	16 320

Prameň: ŠÚ SR<sup>2</sup>

1) Month/year, 2) Source: SO SR

## 2.4. Kŕmne strukoviny

V hospodárskom roku 2006/2007 produkcia kŕmnych strukovín vzrástla medziročne takmer dvojnásobne. Celková ponuka spolu s počiatočnými zásobami a dovozom dosiahla 9 697 ton. Domáca spotreba z titulu vyššej ponuky medziročne vzrástla o 81,7% a dosiahla 8 970 ton, z toho krmivárska spotreba 8 tis. ton. Na zásobách zostalo 727 ton.

V hospodárskom roku 2007/2008 sa kŕmne strukoviny pozberali z 2 703 hektárov, medziročne poklesli o 57,3%. Produkcia kŕmnych strukovín dosiahla 3 288 ton, t.j. pokles o 65,0% v dôsledku zníženia zberových plôch a priemernej hektárovej úrody na 1,22 t/ha. Celková ponuka kŕmnych strukovín sa odhaduje na 4 043 ton, čo je o 58,3% menej ako v minulom hospodárskom roku. Kŕmna spotreba poklesne o 55%. Vývoz kŕmnych strukovín sa odhaduje na 5 ton a zásoby na 49 ton.

Priemerná cena výrobcov bôbu v roku 2006 bola nižšia o 2,2% v porovnaní s rokom 2005 a dosiahla 5 869 Sk/t. Naopak v roku 2007 vzrástla medziročne o 1,9% na 5 981 Sk/t

V roku 2008 oševné plochy kŕmnych strukovín sa odhadujú na 3 362 hektárov. Pri predpokladanej priemernej hektárovej úrode 1,4 t/ha produkcia dosiahne 4 543 ton. Celková ponuka kŕmnych strukovín sa odhaduje vo výške 4 637 ton.

## Vývoj osevných plôch vybraných druhov kŕmnych strukovín (ha)

Trends in Sown Areas of Selected Types of Fodder Legumes (ha)

Tabuľka č. 10

Ukazovateľ <sup>1</sup>	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08
Peluška kŕmna <sup>2</sup>	760	631	748	1 115	409	535	352	114
Vika ozimná a jarná <sup>3</sup>	484	556	772	638	41	168	98	76
Bôb obyčajný <sup>4</sup>	1 011	887	1 025	1 159	772	927	3 017	1 145
Ostatné kŕmne strukoviny <sup>5</sup>	I	I	54	109	31	17	35	0
Miešanky strukovín <sup>6</sup>	I	161	104	102	1 084	1 972	1 942	1 441
Lupina siata <sup>7</sup>	-	-	0,20	2,5	12	92	1 533	516
Spolu <sup>8</sup>	2 255	2 238	2 703	3 126	2 349	3 711	6 977	3 292

Prameň: ŠÚ SR<sup>9</sup>

Poznámka: I = individuálny údaj<sup>10</sup>

1) Indicator, 2) Field peas, 3) Winter and spring vetch, 4) Broad bean, 5) Other fodder legumes, 6) Mixtures of legumes, 7) Lupine, 8) Total, 9) Source: SO SR, 10) Note: I = Individual data

## Zberové plochy a produkcia kŕmnych strukovín bez hrachu kŕmneho (ha, t, t/ha)

Harvested Area and Production of Fodder Legumes Exclude Fodder Peas (ha, t, t/ha)

Tabuľka č. 11

Ukazovateľ <sup>1</sup>	Zberová plocha <sup>2</sup>			Produkcia <sup>3</sup>			Hektárová úroda <sup>4</sup>		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Peluška kŕmna <sup>5</sup>	532	322	99	721	636	143	1,36	1,98	1,45
Vika siata <sup>6</sup>	196	59	70	123	31	73	0,63	0,53	1,05
Bôb <sup>7</sup>	848	2 681	1 050	1 643	3 330	1 046	1,94	1,24	0,99
Zmesi struk. a struk.-obil. <sup>8</sup>	1 413	1 745	1 043	2 170	3 449	1 721	1,54	1,98	1,65
Ostatné strukoviny kŕmne <sup>9</sup>	71	25	-	78	61	1	1,10	2,44	2,20
Lupina <sup>10</sup>	-	1 497	441	-	1 900	304	-	1,27	0,69
Kŕmne strukoviny spolu <sup>11</sup>	3 060	6 329	2 703	4 735	9 407	3 288	1,55	1,49	1,22

Prameň: ŠÚ SR<sup>12</sup>

1) Indicator, 2) Harvested area, 3) Production, 4) Hectare yield, 5) Field peas, 6) Vetch (*Vicia sativa*), 7) Broad bean, 8) Legumes or legumes-grain mixture, 9) Other fodder legumes, 10) Lupine, 11) Fodder legumes in total, 12) Source: SO SR

## Bilancia kŕmnych strukovín na Slovensku bez hrachu siateho (ha, t, t/ha)

Balance of Fodder Legumes in Slovakia Excl. Pisum Sativum (ha, t, t/ha)

Tabuľka č. 12

Ukazovateľ <sup>1</sup>	Skutočnosť <sup>2</sup>				Odhad <sup>3</sup>	Prognóza <sup>3a</sup>
	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Osevná plocha <sup>4</sup>	3 126	2 349	3 711	6 977	3 292	3 362
Zberová plocha <sup>5</sup>	3 124	2 405	3 060	6 329	2 703	3 245
Hektárová úroda <sup>6</sup>	1,21	1,66	1,55	1,49	1,22	1,40
Produkcia <sup>7</sup>	3 792	4 003	4 735	9 407	3 288	4 543
Počiatkové zásoby <sup>8</sup>	151	131	19	257	727	49
Dovoz <sup>9</sup>	56	15	583	33	28	45
Celková ponuka <sup>10</sup>	3 999	4 149	5 337	9 697	4 043	4 637
Domáca spotreba <sup>11</sup>	3 602	4 116	5 080	8 970	3 989	4 450
-osivárska <sup>12</sup>	470	816	770	720	339	370
-krmivárska <sup>13</sup>	3 000	3 200	4 257	8 000	3 600	4 000
v tom: <sup>14</sup>						
priame skrmovanie <sup>15</sup>	950	1 200	1 520	4 500	2 000	1 700
kŕmne zmesi <sup>16</sup>	2 050	2 000	2 737	3 500	1 600	2 300
-ostatná <sup>17</sup>	132	100	53	250	50	80
Vývoz <sup>18</sup>	266	14	0	0	5	3
Celkové použitie <sup>19</sup>	3 868	4 130	5 080	8 970	3 994	4 453
Konečné zásoby <sup>20</sup>	131	19	257	727	49	184

\* odhad autora – estimation of author

Prameň: ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, MP SR- zahraničný obchod, marec 2008<sup>21</sup>

1) Indicator, 2) Reality, 3) Outlook, 3a) Forecast, 4) Sown area, 5) Harvested area, 6) Hectare yield, 7) Production, 8) Initial stock, 9) Import, 10) Total supply, 11) Domestic consumption, 12) Sowing seed, 13) Fodder, 14) Of which, 15) Direct feeding, 16) Feeding mixtures, 17) Other, 18) Export, 19) Total utilization, 20) Ending stock, 21) Sources: SO SR, Customs Directorate of the SR, MA SR - foreign trade, March 2008

## Priemerné ceny výrobcov bôbu (Sk/t)

Average Producer Prices of Broad Bean (SKK/t)

Tabuľka č. 13

Rok <sup>1</sup>	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1999	0	5 620	5 650	5 420	5 370	0	0	5 050	5 525	5 980	5 930	5 730
2000	0	5 720	5 750	5 830	5 800	0	0	5 700	5 990	5 995	5 960	5 840
2001	00	5 730	5 780	5 700	5 830	0	0	5 750	6 030	6 050	6 290	6 080
2002	5 850	5 750	5 840	5 820	5 970	0	5 960	5 840	6 100	6 080	6 000	6 100
2003	5 920	5 820	5 900	5 890	6 150	0	5 980	6 070	6 090	6 090	5 990	6 080
2004	5 940	5 960	5 920	5 960	6 080	0	5 830	6 110	6 070	6 080	6 040	5 970
2005	6 000	5 950	5 940	5 980	6 120	0	5 930	6 160	6 050	6 170	6 020	5 980
2006	5 920	5 970	5 920	5 940	6 170	0	5 350	5 000	6 150	6 190	6 500	5 700
2007	6 080	6 090	5 950	5 990	6 130	0	5 420	5 030	6 240	6 540	6 500	5 981

Prameň: ŠÚ SR<sup>2</sup> 1) Year, 2) Source: SO SR

### 3. SITUÁCIA NA TRHU V EÚ

V krajinách Európskej únie sa podiel strukovín na ornej pôde pohybuje v rozpätí od 1% do 7%, avšak v rozvojových krajinách tento podiel tvorí 15% až 25%. Strukoviny sú pre väčšinu producentov menej rentabilné ako obilniny. Najväčšia výmera strukovín na zrnó je vo Francúzsku, Španielsku, Veľkej Británii, Nemecku a Taliansku. Produkcia týchto piatich krajín tvorí 80% z celkovej produkcie strukovín EÚ-25.

Podľa údajov z Eurostatu z marca 2008 plochy strukovín v EÚ-27 v roku 2007 v porovnaní s rokom 2006 poklesli o 18,6%, priemerné hektárové úrody o 8% a produkcia o 22,3%. Výmera hrachu sa medziročne znížila o 17,8%, fazuľa + bôb + kýmne strukoviny o 17,5% a ostatné strukoviny o 22,5%. Produkcia hrachu bola nižšia oproti roku 2006 o 31,1%, fazuľa + bôb + kýmne strukoviny o 14,9%, naopak, produkcia ostatných strukovín vzrástla o 5,1% v dôsledku zvýšenia priemernej hektárovej úrody o 35,4%.

#### Plochy, priemerné hektárové úrody a produkcia strukovín v EÚ-27

Areas, Average Hectare Yields and Production of Legumes in the EU-27

Tabuľka č. 14

Ukazovateľ <sup>1</sup>	Výmera (tis ha) <sup>2</sup>			Úroda (t/ha) <sup>3</sup>			Produkcia (tis. t) <sup>4</sup>		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Hrach <sup>5</sup>	880	770	633	2,87	2,82	2,37	2 531	2 170	1 496
Fazuľa <sup>6</sup>	496	520	429	3,02	2,53	2,82	1 492	1 273	1 083
Ostatné strukoviny <sup>7</sup>	486	369	286	0,83	0,96	1,30	405	354	372
<b>Spolu<sup>8</sup></b>	<b>1 862</b>	<b>1 657</b>	<b>1 348</b>	<b>2,38</b>	<b>2,29</b>	<b>2,19</b>	<b>4 428</b>	<b>3 797</b>	<b>2 951</b>

Prameň: Eurostat, JRC, MS, marec2008<sup>9</sup>

1) Indicator, 2) Area (thousand hectares), 3) Yield ( t/ha), 4) Production (thousand tonnes), 5) Peas, 6) Bean, 7) Other legumes, 8) Total, 9) Source: Eurostat, JRC, MS, March 2008

V roku 2008 v EÚ-27 sa predpokladá, že oševné plochy strukovín sa zvýšia o 15,4% na 1,556 mil. hektárov. Najvýraznejší nárast plôch sa očakáva pri fazuli + bôbe + kýmnych strukovinách o 33,6% a pri ostatných strukovinách o 27,6%. Naopak, plochy hrachu poklesnú o 2,4% na 618 tis. hektárov.



Ukazovateľ	Rok	Hrach			FazuPa + bôb			Krmné strukoviny			Ostatné strukoviny			Šošovica			Lupina		
		Plocha (tis. ha)	Produkcia (tis. t)	Úroda (t/ha)	Plocha (tis. ha)	Produkcia (tis. t)	Úroda (t/ha)	Plocha (tis. ha)	Produkcia (tis. t)	Úroda (t/ha)	Plocha (tis. ha)	Produkcia (tis. t)	Úroda (t/ha)	Plocha (tis. ha)	Produkcia (tis. t)	Úroda (t/ha)	Plocha (tis. ha)	Produkcia (tis. t)	Úroda (t/ha)
Litva	2004	11,50	22,00	1,91	2,30	5,30	2,30	2,30	5,30	2,30	16,70	30,20	1,81	:	:	:	2,60	2,80	1,08
	2005	12,30	21,10	1,72	3,90	5,80	1,49	3,90	5,80	1,49	19,60	32,00	1,63	:	:	:	4,90	4,90	1,00
	2006	14,80	15,80	1,07	4,40	3,00	0,68	4,40	3,00	0,68	23,80	16,10	0,68	:	:	:	11,90	4,80	0,40
	2007	15,60	24,20	1,55	1,80	2,70	1,50	2,18	4,58	2,10	23,30	29,50	1,27	:	:	:	10,40	7,90	0,76
Luxembursko	2004	0,40	1,41	3,58	0,10	0,29	2,86	0,10	0,29	2,86	0,01	0,03	2,25	:	:	:	0,00	0,00	:
	2005	0,33	1,09	3,27	0,12	0,38	3,07	0,12	0,38	3,07	0,01	0,00	0,44	:	:	:	0,01	0,01	1,43
	2006	0,26	0,84	3,25	0,08	0,27	3,40	0,08	0,27	3,40	0,04	0,08	2,23	:	:	:	0,01	0,03	1,86
	2007	0,26	0,70	2,30	0,08	0,10	2,20	0,08	0,27	3,40	0,04	0,08	2,23	:	:	:	0,01	0,03	1,56
Maďarsko	2004	21,74	64,42	2,96	1,33	2,14	1,60	0,18	0,27	1,53	0,86	0,98	1,14	0,47	0,44	0,93	0,20	0,22	1,06
	2005	19,96	49,40	2,47	1,52	3,20	1,91	0,27	0,50	1,85	0,80	1,11	1,44	0,52	0,57	1,10	0,21	0,39	1,88
	2006	20,20	49,40	2,45	1,17	2,90	1,44	0,36	:	:	0,70	1,04	1,18	0,38	0,50	:	0,30	0,60	:
	2007	18,90	48,84	2,58	1,10	:	:	:	:	:	0,60	:	0,30	:	:	:	0,30	:	:
Malta	2004	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
	2005	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
	2006	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
	2007	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Holandsko	2004	2,72	14,10	5,19	2,74	11,50	4,20	0,52	3,40	6,58	:	:	:	:	:	:	0,01	:	:
	2005	2,32	9,82	4,23	1,54	6,80	4,42	0,44	2,83	6,42	0,01	:	:	:	:	:	0,01	:	:
	2006	1,01	4,60	4,55	1,61	4,42	2,74	0,51	2,51	4,93	0,01	:	:	:	:	:	0,01	:	:
	2007	0,90	3,40	3,89	1,40	5,00	3,66	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Rakúsko	2004	39,32	122,13	3,11	2,84	7,76	2,74	2,84	7,76	2,74	2,37	4,94	2,09	:	:	:	0,20	0,61	3,00
	2005	36,04	90,26	2,50	3,55	10,23	2,88	3,55	10,23	2,10	3,32	6,99	2,10	:	:	:	0,35	1,04	3,00
	2006	32,65	89,94	2,75	4,56	12,26	2,69	4,56	12,26	2,12	3,74	7,96	2,13	:	:	:	0,47	1,42	3,00
	2007	28,10	56,70	2,02	4,50	10,06	2,24	4,48	10,06	2,13	3,30	7,00	2,00	:	:	:	0,40	1,30	3,00
Poľsko	2004	15,96	39,81	2,50	30,45	66,00	2,17	10,03	28,03	2,79	60,94	164,59	2,70	:	:	:	11,62	19,03	1,64
	2005	19,53	41,77	2,14	27,71	56,93	2,05	11,81	28,19	2,39	71,52	155,09	2,17	:	:	:	28,90	40,91	1,42
	2006	18,67	34,59	1,85	31,49	47,53	1,51	10,12	19,83	1,96	69,56	124,47	1,79	:	:	:	25,42	27,99	1,10
	2007	18,00	:	:	28,00	:	:	:	:	:	89,00	187,00	:	:	:	:	:	:	:
Portugalsko	2004	0,00	0,00	:	10,36	4,63	0,45	0,00	0,00	:	11,61	:	:	:	:	:	:	0,00	:
	2005	0,00	0,00	:	8,44	3,02	0,36	0,00	0,00	:	10,35	:	:	:	:	:	:	0,00	:
	2006	0,00	0,00	:	7,95	4,20	0,53	0,00	0,00	:	10,22	:	:	:	:	:	:	0,00	:
	2007	0,00	0,00	:	7,60	4,00	0,53	0,00	0,00	:	9,90	:	:	:	:	:	:	0,00	:
Rumunsko	2004	24,55	58,04	2,36	137,77	53,52	0,39	0,00	0,00	:	0,25	0,78	3,18	0,00	0,00	:	0,00	0,00	:
	2005	22,01	39,10	1,78	58,74	41,73	0,71	0,00	0,00	:	0,37	0,10	0,27	0,00	0,00	:	0,00	0,00	:
	2006	18,06	36,15	2,00	58,13	34,94	0,60	0,00	0,00	:	0,47	0,50	1,04	0,00	0,00	:	0,00	0,00	:
	2007	18,70	16,60	0,89	18,60	9,90	0,53	0,00	0,00	:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	:	0,00	0,00	:
Slovinsko	2004	0,42	1,21	2,89	0,35	0,78	2,21	0,00	0,00	2,00	0,00	0,00	:	:	:	:	:	:	:
	2005	1,51	4,58	3,03	0,46	0,97	2,11	0,01	0,01	1,25	0,04	0,09	2,43	:	:	:	:	:	:
	2006	3,34	9,94	2,98	0,54	0,45	0,83	0,09	0,03	0,30	0,02	0,08	3,52	:	:	:	:	:	:
	2007	1,90	4,10	2,14	0,40	:	:	:	:	:	0,10	:	:	:	:	:	:	:	:
Slovensko	2004	11,00	32,57	2,96	1,51	2,00	1,32	0,77	1,37	1,78	2,58	3,01	1,17	1,40	1,58	1,12	0,01	0,00	0,00
	2005	12,24	28,21	2,30	1,68	2,00	1,19	0,70	4,70	0,91	3,25	4,66	1,43	1,00	1,26	1,26	0,09	0,00	0,00
	2006	9,75	22,20	2,28	3,71	3,88	1,05	0,68	6,80	0,79	4,65	6,82	1,47	0,69	0,75	1,09	1,53	1,90	1,24
	2007	9,20	16,40	1,78	1,80	:	:	:	:	:	2,60	:	:	0,40	:	:	0,50	:	:
Fínsko	2004	4,00	5,60	1,40	0,40	:	:	:	0,40	:	0,40	:	:	:	:	:	:	:	:
	2005	3,80	8,10	2,13	0,30	:	:	:	0,30	:	0,40	:	:	:	:	:	:	:	:
	2006	4,20	8,80	2,10	0,50	:	:	:	0,50	:	0,10	:	:	:	:	:	:	:	:
	2007	4,40	9,00	2,05	0,50	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Švédsko	2004	26,64	88,00	3,30	6,28	12,40	1,97	5,51	12,20	2,21	0,36	:	:	:	:	:	0,36	:	:
	2005	24,16	65,40	2,71	7,14	:	:	:	6,43	14,90	2,32	0,40	:	:	:	:	0,00	:	:
	2006	19,32	50,80	2,63	6,77	:	:	:	6,12	13,00	2,12	0,10	:	:	:	:	0,00	:	:
	2007	13,40	38,10	2,85	6,07	:	:	:	5,53	:	:	0,00	:	:	:	:	0,00	:	:
Veľká Británia	2004	62,28	214,87	3,45	177,80	661,42	3,72	177,80	661,42	3,72	0,00	0,00	:	:	:	:	0,00	0,00	:
	2005	43,00	161,00	3,74	187,00	716,21	3,83	187,00	716,21	3,83	0,00	0,00	:	:	:	:	0,00	0,00	:
	2006	44,00	145,00	3,30	184,00	613,00	3,33	184,00	613,00	3,33	0,00	0,00	:	:	:	:	0,00	0,00	:
	2007	37,00	:	:	119,00	:	:	:	119,00	:	:	:	:	:	:	:	:	0,00	0,00

Prameň: EUROSTAT, marec 2008

## Bilancia strukovín v jednotlivých krajinách EÚ-27 (tis. t)

Balance of Legumes in Individual EU-27 Countries (thousand tons)

Tabuľka č. 16

Ukazovateľ <sup>1</sup>	Rok <sup>2</sup>	Produkcia <sup>3</sup>	Dovoz <sup>4</sup>	Vývoz <sup>5</sup>	Konečné zásoby <sup>6</sup>	Zmena <sup>7</sup> stavu zásob	Domáca spotreba <sup>8</sup>	Spotreba na osivá <sup>9</sup>	Straty <sup>10</sup>	Spotreba na kŕmenie <sup>11</sup>
Belgicko <sup>12</sup>	2005	9	421	58	:	0	372	1	4	368
	2006	8,1	416,4	59,5	:	0	364,9	0,4	3,7	360,7
	2007	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Bulharsko <sup>13</sup>	2005	21	21	2	:	0	40	2	0	0
	2006	17	21	1	:	0	37	2	0	0
	2007	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Česká republika <sup>14</sup>	2005	88,3	11,5	18,6	10,4	7,9	73,4	12	:	41
	2006	:	:	:	:	:	:	:	:	:
	2007	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Dánsko <sup>15</sup>	2005	91	19	29	21	0	81	5	:	72
	2006	50	21	21	13	-8	58	3	:	51
	2007	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Nemecko <sup>16</sup>	2005	622	89	97	43	13	601	39	6	520
	2006	486	93	86	29	14	507	41	5	415
	2007	400	110	73	15	-14	450	37	6	356
Estónsko <sup>17</sup>	2005	3,3	0,6	0	0,5	-0,2	4,1	1,2	0	1,8
	2006	5,7	0,5	0	0,9	0,4	5,8	1,4	0,2	3,1
	2007	5,6	0,5	0,1	1,1	0,2	5,8	1,8	0,1	2,8
Írsko <sup>18</sup>	2005	:	:	:	:	:	:	:	:	:
	2006	:	:	:	:	:	:	:	:	:
	2007	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Grécko <sup>19</sup>	2005	26,6	38,6	1,5	0	0	63,7	2,13	1,06	4
	2006	29,45	42,5	1,4	0	0	70,6	2,36	1,2	4
	2007	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Francúzsko <sup>20</sup>	2005	2 104	112	810	186	-1	1 407	88	34	1 178
	2006	1 759	106	734	171	-31	1 162	98	27	962
	2007	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Taliansko <sup>21</sup>	2005	136	421	12	2	0	545	29	:	408
	2006	148	421	11	2	0	557	29	:	420
	2007	146	353	22	2	0	477	29	:	340
Lotyšsko <sup>22</sup>	2005	3,9	0,7	0	:	0	4	0,6	0	0
	2006	3,5	2,2	0,1	:	0	5,6	0,6	0	0
	2007	1,4	2,4	0,2	:	0	3,6	0,4	0	0
Litva <sup>23</sup>	2005	57,5	3,8	2,6	10	0,3	58	10	2	36
	2006	58,9	1,9	3,1	10,6	0,6	57,1	11	2	37
	2007	34,9	3,8	1,7	7,7	-2,9	39,9	12	1	21
Luxembursko <sup>24</sup>	2005	1,7	0,2	0,2	:	0	1,8	0,1	0	1,6
	2006	1,5	0,3	0,3	:	0	1,5	0,1	0	1,2
	2007	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Maďarsko <sup>25</sup>	2005	68	13	13	21,5	15,7	52	2,3	0,8	30
	2006	54,2	13	14	21,7	0,2	54	2	0,6	27,5
	2007	53,4	14	12	23,4	1,7	53,7	2,3	0,7	27,9

pokračovanie tabuľky č. 16

Ukazovateľ <sup>1</sup>	Rok <sup>2</sup>	Produkcia <sup>3</sup>	Dovoz <sup>4</sup>	Vývoz <sup>5</sup>	Konečné zásoby <sup>6</sup>	Zmena stavu zásob <sup>7</sup>	Domáca spotreba <sup>8</sup>	Spotreba na osivá <sup>9</sup>	Straty <sup>10</sup>	Spotreba na kŕmenie <sup>11</sup>
Malta <sup>26</sup>	2005	0	0,9	0	:	0	1	0	0	0
	2006	0	2,7	0	:	0	2,7	0	0	0
	2007	0	1,3	0	:	0	1,3	0	0	0
Holandsko <sup>27</sup>	2005	25,6	310,2	52,1	11,5	0	283,7	0,9	0,3	256,0
	2006	18,9	279,4	43,7	11,5	0	254,6	0,6	0,3	227,2
	2007	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Rakúsko <sup>28</sup>	2005	134,8	5,6	7,2	:	0	133,2	8,1	4	117,7
	2006	107,5	3,2	11,2	:	0	99,5	7,3	3,2	86,9
	2007	110,2	3,2	6,9	:	0	106,5	6,4	3,3	94,6
Poľsko <sup>29</sup>	2005	269	18	6	:	0	281	18	5	189
	2006	297	18	7	:	0	308	21	4	214
	2007	207	24	2	:	0	229	017	2	155
Portugalsko <sup>30</sup>	2005	8	63	13	:	-3	61	1	0	15
	2006	8	63	13	:	-3	61	1	0	15
	2007	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Rumunsko <sup>31</sup>	2005	112,3	26,8	0,5	:	0	138,6	15	1	42,8
	2006	80,9	14,3	11,7	:	0	83,6	11,9	0,3	24,4
	2007	71,6	16,9	2,9	:	0	85,6	11,1	0,2	30,4
Slovensko <sup>32</sup>	2005	37,6	7,0	7,6	11,8	11,5	25,5	3,8	:	12,7
	2006	34,9	6,6	14,2	7,7	-4,1	31,4	3,9	4,8	12,9
	2007	32,9	9,4	9,0	10,2	2,5	30,9	3,7	2,1	16,1
Fínsko <sup>33</sup>	2005	13,1	1,1	0	:	:	14	1,3	:	7,4
	2006	:	:	:	:	:	:	:	:	:
	2007	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Švédsko <sup>34</sup>	2005	107,4	3,5	17,1	:	:	93,8	7,4	1,4	78,9
	2006	85,4	4,7	7,6	:	:	82,5	7,1	1,2	68,1
	2007	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Veľká Británia <sup>35</sup>	2005	:	:	:	:	:	:	:	:	:
	2006	:	:	:	:	:	:	:	:	:
	2007	:	:	:	:	:	:	:	:	:

Prameň: Eurostat, marec 2008

Španielsko, Cyprus, Slovinsko, Irsko a Veľká Británia neuvádzame, lebo údaje nemali<sup>36</sup>

1) Indicator, 2) Year, 3) Production, 4) Import, 5) Export, 6) Ending stocks, 7) Change of stocks, 8) Domestic consumption, 9) Sowing seed consumption, 10) Losses, 11) Feed consumption, 12) Belgium, 13) Bulgaria, 14) Czech Republic, 15) Denmark, 16) Germany, 17) Estonia, 18) Ireland, 19) Greece, 20) France, 21) Italy, 22) Latvia, 23) Lithuania, 24) Luxembourg, 25) Hungary, 26) Malta, 27) Netherlands, 28) Austria, 29) Poland, 30) Portugal, 31) Romania, 32) Slovak Republic, 33) Finland, 34) Sweden, 35) Great Britain, 36) Source: Eurostat, 8 March 2008, Note: Spain, Cyprus, Slovenia, Ireland and Great Britainian- data not available

#### 4. SITUÁCIA NA TRHU VO SVETE

Svetová výmera strukovín na zrno (bez sóje) dosahuje podľa posledných dostupných údajov 73 mil. ha. Celosvetová produkcia strukovín sa pohybuje na úrovni 62 mil. ton a priemerná hektárová úroda 0,84 t/ha.

V hospodárskom roku 2007/2008 sa svetová produkcia hrachu zvýšila o 4% v porovnaní s hospodárskym rokom 2006/2007 a dosiahla 10,6 mil. ton. Túto produkciu výrazne ovplyvnila Kanada, kde sa zberové plochy hrachu medziročne zvýšili o 17,2% a produkcia o 16,5%. Ďalšou

krajinou, kde sa výrazne zvýšila produkcia bola Austrália (79,8%). Celková ponuka hrachu vo svete sa odhaduje na 10,046 mil. ton. Domáca spotreba sa očakáva na úrovni 9,746 mil. ton a konečné zásoby na 300 tis. ton.

Priemerné ceny výrobcov hrachu v suchom roku 2006 a 2007 sa zvyšovali v závislosti od druhu hrachu a smeru využitia. V jednotlivých krajinách a ich regiónoch boli veľmi rozdielne v závislosti od ponuky a dopytu. Napríklad v Kanade v roku 2007 boli priemerné ceny hrachu o 61,1% vyššie v porovnaní s rokom 2006. Pri šošovici došlo medziročne k zvýšeniu cien až o 69,4% a pri fazuli o 26,9%. V hospodárskom roku 2008/2009 sa predpokladá ďalšie zvýšenie cien strukovín (tabuľka č. 21, 22, 23).

V roku 2008 sa predpokladá, že svetové plochy hrachu sa medziročne zvýšia o 1,5% na 6,9 mil. hektárov. Vzhľadom na predpokladané 3,5%-tné zvýšenie priemerných hektárových úrod produkcia by mala byť vyššia o 4,2% a celková ponuka o 3,1% v porovnaní s rokom 2007.

## Svetová ponuka a použitie hrachu

World Supply and Utilization of Dry Peas

Tabuľka č. 17

Ukazovateľ <sup>1</sup>	25004/05	2005/06	2006/07	2007/08*	2008/09*
Zberová plocha (tis. ha) <sup>2</sup>	6 847	6 690	6 760	6 800	6 900
Priemerná úroda (t/ha) <sup>3</sup>	1,73	1,64	1,45	1,42	1,47
<b>Produkcia v tis. t<sup>4</sup></b>					
Kanada <sup>5</sup>	3 097	2 994	2 520	2 935	3 300
Čína <sup>6</sup>	1 060	1 103	1 140	1 100	1 100
Rusko <sup>7</sup>	1 243	1 127	1 158	1 000	1 000
Francúzsko <sup>8</sup>	1 675	1 300	1 040	678	750
India <sup>9</sup>	900	780	800	820	750
USA <sup>10</sup>	572	679	637	752	696
Ukrajina <sup>11</sup>	636	616	485	500	500
Austrália <sup>12</sup>	321	478	149	268	350
Nemecko <sup>13</sup>	464	346	288	180	200
Veľká Británia <sup>14</sup>	215	161	145	105	140
Ostatné krajiny <sup>15</sup>	1 662	1 409	1 456	1 308	1 269
<b>Produkcia spolu<sup>16</sup></b>	<b>11 845</b>	<b>10 993</b>	<b>9 818</b>	<b>9 646</b>	<b>10 055</b>
Počiatkové zásoby <sup>17</sup>	600	1 100	800	400	300
<b>Celková ponuka<sup>18</sup></b>	<b>12 445</b>	<b>12 093</b>	<b>10 618</b>	<b>10 046</b>	<b>10 355</b>
Celkové použitie <sup>19</sup>	11 345	11 293	10 218	9 746	9 955
Konečné zásoby <sup>20</sup>	1 100	800	400	300	400
Konečné zásoby/celkové použitie (%) <sup>21</sup>	10	7	4	3	4

Prameň<sup>22</sup>: FAO, UNIP, USDA, ABARE and Statistics Canada- February 2008

\* odhad<sup>23</sup>, [www.agr.gc.ca/mad-dam](http://www.agr.gc.ca/mad-dam)

1) Indicator, 2) Harvested area (thousand hectares), 3) Average hectare yield (ton per hectare), 4) Production in thousand tons, 5) Canada, 6) China, 7) Russian Federation, 8) France, 9) India, 10) USA, 11) Ukraine, 12) Australia, 13) Germany, 14) Great Britain, 15) Other countries, 16) Production in total, 17) Initial stock, 18) Total supply, 19) Total utilization, 20) Ending stock, 21) Ending stock / total utilization (%), 22) Source, 23) Forecast

## Porovnanie plôch a produkcie jednotlivých druhov strukovín v Austrálii

Comparison of Areas and Production by Individual Types of Legumes in Australia

Tabuľka č. 18

Ukazovateľ <sup>1</sup>	Priemer 2000-2006 <sup>2</sup>		2007/08 – prognóza <sup>3</sup>	
	Plocha (ha) <sup>4</sup>	Produkcia (t) <sup>5</sup>	Plocha (ha) <sup>4</sup>	Produkcia (t) <sup>5</sup>
Lupina <sup>6</sup>	805 764	798 211	454 200	371 100
Hrach <sup>7</sup>	305 772	325 443	292 500	313 250
Cicer baraní <sup>8</sup>	177 728	183 693	306 000	466 450
Šošovica <sup>9</sup>	136 500	144 129	129 500	150 350
Fazuľa <sup>10</sup>	186 543	247 644	132 500	192 500
Strukoviny spolu <sup>11</sup>	1 522 985	1 588 719	1 314 700	1 493 650

Prameň: Pulse Australia Market Overview – March 2008, www.pulseaus.com.au

1) Indicator, 2) Average of 2000-2006, 3) Prognosis, 4) Area (hectares), 5) Production (tones), 6) Lupine, 7) Peas, 8) Chickpea, 10) Bean, 11) Legumes in total

## Projekcia plôch strukovín do roku 2016 v USA (akre)

Legumes Area Projection up to 2016 in USA (in acres)

Tabuľka č. 19

Rok <sup>1</sup>	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Plocha <sup>2</sup>	2,763	2,829	2,458	2,495	2,532	2,570	2,609	2,648	2,688	2,728	2,769	2,810

Prameň: USDA Agricultural Projections to 2016, February 2007, Poznámka 1 akre je cca 4 000 m<sup>2,3</sup>

1) Year, 2) Area, 3) Note: 1 acre is circa 4000 m<sup>2</sup>

## Bilancia strukovín spolu v Kanade (ha, t)

Balance of Legumes in Canada (hectares, tons)

Tabuľka č. 20

Ukazovateľ <sup>1</sup>	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08*	2008/09*
Osevná plocha <sup>2</sup>	2 962	2 846	2 438	2 774	2 975
Zberová plocha <sup>3</sup>	2 782	2 742	2 384	2 735	2 899
Hektárová úroda <sup>4</sup>	1,77	1,85	1,72	1,65	1,70
Produkcia <sup>5</sup>	4 925	5 080	4 091	4 515	4 926
Dovoz (a) <sup>6</sup>	136	157	133	121	120
Celková použitie <sup>7</sup>	5 633	6 506	5 589	5 266	5 446
Vývoz (a) <sup>8</sup>	2 947	3 954	3 741	3 729	3 850
Domáca spotreba (b) <sup>9</sup>	1 417	1 187	1 218	1 137	1 141
Zmena stavu zásob <sup>10</sup>	1 269	1 365	630	400	455

Prameň: Pulse and Special Crops Outlook, 6. March 2008, Agriculture and Agri-Food Canada

Poznámka: hospodársky rok začína 1. augusta a končí 31. júla nasledujúceho roka<sup>11</sup>, \* odhad

a) vrátane výrobkov<sup>12</sup> b) spotreba potravinárska, osivárska, krmivárska a straty<sup>13</sup>

1) Indicator, 2) Sown area, 3) Harvested area, 4) Hectare yield, 5) Production, 6) Import (a), 7) Total utilization, 8) Export (a), 9) Domestic consumption (b), 10) Change of stocks, 11) Note: Marketing year begins on 1 August and ends on 31 July of the next year, \* estimation, 12) Including products, 13) Food, sowing seed and feed consumption and losses

## Bilancia hrachu v Kanade (ha, t)

Balance of Peas in Canada (hectares, tons)

Tabuľka č. 21

Ukazovateľ <sup>1</sup>	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08*	2008/09*
Osevná plocha <sup>2</sup>	1 283	1 303	1 261	1 469	1 615
Zberová plocha <sup>3</sup>	1 244	1 267	1 231	1 443	1 580
Hektárová úroda <sup>4</sup>	2,49	2,36	2,05	2,03	2,09
Produkcia <sup>5</sup>	3 098	2 994	2 520	2 935	3 300
Dovoz (a) <sup>6</sup>	57	76	60	50	50
Celková použitie <sup>7</sup>	3 360	3 665	3 020	3 190	3 500
Vývoz (a) <sup>8</sup>	1 853	2 567	1 969	2 250	2 400
Domáca spotreba (b) <sup>9</sup>	912	658	846	790	800
Zmena stavu zásob <sup>10</sup>	595	440	205	150	300
Priemerná cena (USD/t) <sup>11</sup>	135	120	180	275-305	260-290

Prameň: Pulse and Special Crops Outlook, March 2008, Agriculture and Agri-Food Canada

Poznámka: hospodársky rok začína 1. augusta a končí 31. júla nasledujúceho roka<sup>12</sup>, \* odhad

a) vrátane výrobkov<sup>13</sup>, b) spotreba potravinárska, osivárska, krmivárska a straty<sup>14</sup>

1) Indicator, 2) Sown area, 3) Harvested area, 4) Hectare yield, 5) Production, 6) Import (a), 7) Total utilization, 8) Export (a), 9) Domestic consumption (b), 10) Change of stocks, 11) Average price, 12) Note: Marketing year begins on 1 August and ends on 31 July of the next year, \* estimation, 13) Including products, 14) Food, sowing seed and feed consumption and losses

## Bilancia fazule v Kanade (ha, t)

Balance of Bean in Canada (hectares, tons)

Tabuľka č. 22

Ukazovateľ <sup>1</sup>	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08*	2008/09*
Osevná plocha <sup>2</sup>	160	192	178	153	138
Zberová plocha <sup>3</sup>	123	172	176	152	136
Hektárová úroda <sup>4</sup>	1,77	1,85	2,12	1,82	1,95
Produkcia <sup>5</sup>	218	318	373	277	265
Dovoz (a) <sup>6</sup>	28	39	41	40	40
Celková použitie <sup>7</sup>	311	362	444	357	325
Vývoz (a) <sup>8</sup>	278	284	349	290	265
Domáca spotreba (b) <sup>9</sup>	28	48	55	47	45
Zmena stavu zásob <sup>10</sup>	5	30	40	20	15
Priemerná cena (USD/t) <sup>11</sup>	650	495	520	645-675	770-800

Prameň: Pulse and Special Crops Outlook, . March 2008

Agriculture and Agri-Food Canada

Poznámka: hospodársky rok začína 1. augusta a končí 31. júla nasledujúceho roka, \* odhad<sup>12</sup>

a) vrátane výrobkov<sup>13</sup>

b) spotreba potravinárska, osivárska, krmivárska a straty<sup>14</sup>

1) Indicator, 2) Sown area, 3) Harvested area, 4) Hectare yield, 5) Production, 6) Import (a), 7) Total utilization, 8) Export (a), 9) Domestic consumption (b), 10) Change of stocks, 11) Average price, 12) Note: Marketing year begins on 1 August and ends on 31 July of the next year, \* estimation, 13) Including products, 14) Food, sowing seed and feed consumption and losses

## Bilancia šošovice v Kanade (ha, t)

Balance of Lentils in Canada (hectares, tons)

Tabuľka č. 23

Ukazovateľ <sup>1</sup>	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08*	2008/09*
Osevná plocha <sup>2</sup>	738	803	516	540	620
Zberová plocha <sup>3</sup>	714	785	504	534	601
Hektárová úroda <sup>4</sup>	1,28	1,48	1,25	1,26	1,25
Produkcia <sup>5</sup>	916	1 164	630	674	750
Dovoz (a) <sup>6</sup>	10	8	13	10	10
Celková použitie <sup>7</sup>	964	1 417	1 118	823	815
Vývoz (a) <sup>8</sup>	451	671	852	650	650
Domáca spotreba (b) <sup>9</sup>	268	271	127	118	115
Zmena stavu zásob <sup>10</sup>	245	475	139	55	50
Priemerná cena (USD/t) <sup>11</sup>	310	230	310	510-540	525-555

Prameň: Pulse and Special Crops Outlook, March 2008, Agriculture and Agri-Food Canada

Poznámka: hospodársky rok začína 1. augusta a končí 31. júla nasledujúceho roka, \* odhad<sup>12</sup>

a) vrátane výrobkov<sup>13</sup>

b) spotreba potravinárska, osivárska, krmivárska a straty<sup>14</sup>

1) Indicator, 2) Sown area, 3) Harvested area, 4) Hectare yield, 5) Production, 6) Import (a), 7) Total utilization, 8) Export (a), 9) Domestic consumption (b), 10) Change of stocks, 11) Average price, 12) Note: Marketing year begins on 1 August and ends on 31 July of the next year, \* estimation, 13) Including products, 14) Food, sowing seed and feed consumption and losses

# **PRÍLOHY**

Nariadenie Komisie (ES) č. 1214/2007 zo 20. septembra 2007, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku v platnom znení. Nariadenie ustanovuje verziu kombinovanej nomenklatúry platnú pre rok 2008.

Commission Regulation (EC) No 1549/2006 of 17 October 2006 amending the Annex to the Council Regulation (EEC) No. 2658/87 on the tariff and statistical nomenclature and on the Common Customs Tariff Book

Príloha č. 1  
Appendix No. 1

Číselný znak KN <sup>1</sup>	Názov tovaru <sup>2</sup>	Zmluvné Clo (%) <sup>3</sup>	Doplnkové jednotky <sup>4</sup>
0713	Suché strukoviny, vylúpané, ošúpané alebo neošúpané, lámané alebo nelámané <sup>5</sup>		
0713 10	-Hrach <sup>6</sup> ( <i>Pisum sativum</i> )		
0713 10 10	--Na siatie <sup>7</sup>	bez cla	
0713 10 90	--Ostatný <sup>8</sup>	bez cla	
0713 20 00	-Cícer <sup>9</sup> ( <i>Garbanzos</i> ):	bez cla	
0713 31 00	-Fazuľa <sup>10</sup> ( <i>Vigna spp.</i> , <i>Phaseolus spp.</i> ) --Fazuľa druhov <i>Vigna mungo</i> (L.) Hepper alebo <i>Vigna radiata</i> (L.) Wilczek: <sup>11</sup>	bez cla	
0713 32 00	--Malá červená fazuľa <sup>12</sup> ( <i>Adzuki</i> ) ( <i>Phaseolus</i> alebo <i>Vigna angularis</i> ):	bez cla	
0713 33	--Fazuľa obyčajná <sup>13</sup> ( <i>Phaseolus vulgaris</i> ):		
0713 33 10	---Na siatie <sup>7</sup>	bez cla	
0713 33 90	---Ostatná <sup>8</sup>	bez cla	
0713 39 00	--Ostatné <sup>8</sup>	bez cla	
0713 40 00	-Šošovica <sup>14</sup>	bez cla	
071350 00	-Bôb ( <i>Vicia faba</i> var. <i>major</i> ) a konský bôb <sup>15</sup> ( <i>Vicia faba</i> var. <i>equina</i> , <i>Vicia faba</i> var. <i>minor</i> )	3,2	
0713 90	-Ostatné: <sup>8</sup>	3,2	
0713 90 10	--Na siatie <sup>7</sup>	3,2	
0713 90 90	--Ostatné <sup>8</sup>	3,2	

Prameň: Colný sadzobník EÚ na rok 2008 <sup>16</sup>

1) Customs Tariff Book Item, 2) Description, 3) General duty, 4) Contractual duty, 5) Dried leguminous vegetables, shelled, whether or not skinned or split, 6) Peas, 7) For sowing, 8) Other, 9) Chickpeas, 10) Bean, 11) Bean of the species *Vigna mungo* (L.) Hepper or *Vigna radiata* (L.) Wilczek, 12) Small red bean, 13) Kidney bean, 14) Lentils, 15) Broad bean (*Vicia faba* var. *major*) and horse bean, 16) Source: Customs Tariff Book 2008

**Dovoz strukovín do SR v tonách**  
Import of Legumes to Slovakia in Tonnes

Príloha č. 2  
Appendix No. 2

Položka colného sadzob. <sup>1</sup>	Názov tovaru <sup>2</sup>	2002	2003	2004	2005	2006	2007
0713	Strukoviny suché vylúp., tiež ošúp., alebo drvené <sup>3</sup>	10 086	8 093	8 944	6 793	8 242	9 724
0713 10	Hrach (Pisum sativum) <sup>4</sup>	1 418	785	1 885	546	790	1 407
0713 33	Fazuľa obyčajná (Phaseolus spp) <sup>5</sup>	3 909	114	4 345	3 814	4 249	4 885
0713 20 00	Cícer (Garbanzos) <sup>6</sup>	6	31	47	56	3	34
0713 31 00	Fazuľa druhov Vigna mungo, Hepper alebo Vigna radiata, Wilczek <sup>7</sup>	33	11	2	0	0	0
0713 32 00	Malá červená fazuľa (Adzuki), (Phaseolus alebo Vigna angularis) <sup>8</sup>	101	151	86,5	52	32	12
0713 40 00	Šošovica <sup>9</sup>	2 745	2 351	2 482	2 312	2 343	3 227
0713 50 00	Bôb (Vicia faba var. major) a kónský bôb <sup>10</sup>	0	3	15	0	592	0

Prameň: ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, MP SR, 18. apríl 2008<sup>11</sup>

1) Customs Tariff Book Item, 2) Description, 3) Dried leguminous vegetables, shelled, whether or not skinned or split, 4) Peas, 5) Kidney bean including white peabeans, 6) Chickpeas, 7) Bean of the species Vigna mungo (L.) Hepper or Vigna radiata (L.) Wilczek, 8) Small red bean, 9) Lentils, 10) Broad bean (Vicia faba var. major) and horse bean, 11) Source: Customs Directorate of the SR, RIAFE, SO SR, freign trade, 1. April 2008

**Vývoz strukovín zo SR v tonách**  
Export of Legumes from Slovakia in Tonnes

Príloha č. 3  
Appendix No. 3

Položka colného sadzob. <sup>1</sup>	Názov tovaru <sup>2</sup>	2002	2003	2004	2005	2006	2007
0713	Strukoviny suché vylúp., tiež ošúp., alebo drvené <sup>3</sup>	14 555	12 689	7 543	12 922	12 521	8 999
0713 10	Hrach (Pisum sativum) <sup>4</sup>	10 130	8 713	4 739	9 852	9 136	5 071
0713 33	Fazuľa obyčajná (Phaseolus spp) <sup>5</sup>	3 123	360	1 494	1 948	1 828	2 181
0713 20 00	Cícer (Garbanzos) <sup>6</sup>	0		16	0	2	0
0713 31 00	Fazuľa druhov Vigna mungo, Hepper alebo Vigna radiata, Wilczek <sup>7</sup>	9	0	0	0	0	0
0713 32 00	Malá červená fazuľa (Adzuki), (Phaseolus alebo Vigna angularis) <sup>8</sup>	2,7	27	3,6	0	0	0
0713 40 00	Šošovica <sup>9</sup>	1 241	1 265	843	1 117	1 112	1 546
0713 50 00	Bôb (Vicia faba var. major) a kónský bôb <sup>10</sup>	9,3	22	177	0	0	0

Prameň: ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, MP SR, 18. apríl 2008<sup>11</sup>

1) Customs Tariff Book Item, 2) Description, 3) Dried leguminous vegetables, shelled, whether or not skinned or split, 4) Peas, 5) Kidney bean including white peabeans, 6) Chickpeas, 7) Bean of the species Vigna mungo (L.) Hepper or Vigna radiata (L.) Wilczek, 8) Small red bean, 9) Lentils, 10) Broad bean (Vicia faba var. major) and horse bean, 11) Source: Customs Directorate of the SR, RIAFE, SO SR, freign trade, 18. April 2008

## Vlastné náklady a výnosy v Sk u hrachu jedlého v roku 2006

Actual Costs and Revenues of Edible Peas in SKK in 2006

Príloha č. 4  
Appendix No. 4

Ukazovateľ <sup>1</sup>	Výrobná oblasť <sup>2</sup>					SR <sup>8</sup>
	Kukuričná <sup>3</sup>	Repárska <sup>4</sup>	Zemiak. <sup>5</sup>	Zemiak. ovsená <sup>6</sup>	Horská <sup>7</sup>	
Osivá nakúpené <sup>10</sup>	1 515	-	-	-	0	1 748
Osivá vyrobené <sup>11</sup>	623	-	-	-	0	457
Hnojivá nakúpené <sup>12</sup>	754	-	-	-	0	1 185
Hnojivá vyrobené <sup>13</sup>	180	-	-	-	0	501
Chemické ochranné prostriedky <sup>14</sup>	3 481	-	-	-	0	2 963
Ostatný priamy materiál <sup>15</sup>	213	-	-	-	0	213
Mzdy a odmeny priame <sup>9</sup>	190	-	-	-	0	169
Sociálne náklady <sup>16</sup>	15	-	-	-	0	19
Opravy a udržiavanie <sup>17</sup>	0	-	-	-	0	63
Odpisy HIM <sup>18</sup>	3	-	-	-	0	343
Agrochemické služby <sup>19</sup>	200	-	-	-	0	42
Ost. priame náklady a služby <sup>20</sup>	4 393	-	-	-	0	3 257
Náklady pomocných činností <sup>21</sup>	3 564	-	-	-	0	3 861
Zníženie nákladov o zúčt. výnosy <sup>22</sup>	-288	-	-	-	0	- 200
<b>Priame náklady spolu<sup>23</sup></b>	<b>14 843</b>	-	-	-	<b>0</b>	<b>14 596</b>
Réžia výrobná <sup>24</sup>	693	-	-	-	0	887
Réžia správna <sup>25</sup>	956	-	-	-	0	1 071
<b>VN celkom na ha<sup>26</sup></b>	<b>16 492</b>	-	-	-	<b>0</b>	<b>16 554</b>
Úroda v t/ha <sup>27</sup>	2,82	-	-	-	0	2,55
VN hlavného výrobku na ha <sup>28</sup>	16 431	-	-	-	0	16512
VN vedľajšieho výrobku na ha <sup>29</sup>	63	-	-	-	0	0
<b>VN na 1 tonu<sup>30</sup></b>	<b>5 819</b>	-	-	-	<b>0</b>	<b>6 467</b>
Výnosy na ha <sup>31</sup>	15 421	-	-	-	0	13 781
z toho tržby na ha <sup>32</sup>	4 659	-	-	-	0	3 669
Dotácia na ha spolu <sup>33</sup>	2 265	-	-	-	0	1 818
Výnosy na ha hl. výrobku <sup>34</sup>	15 361	-	-	-	0	13 739
Hospodársky výsledok na ha <sup>35</sup>	- 1 073	-	-	-	0	-2 775
Hospodársky výsl. na ha hl. výrobku <sup>36</sup>	- 1 070	-	-	-	0	2 273
Hospodársky výsledok na t <sup>37</sup>	- 379	-	-	-	0	- 1 086
Počet podnikov <sup>38</sup>	6	2	2	2	0	12

Poznámka: ak sú vo výrobnjej oblasti len traja respondenti údaje sa nepublikujú<sup>39</sup>

Prameň: Vlastné náklady a výsledky hospodárenia poľnohospodárskych podnikov v SR za rok 2006 v triedení podľa výrobných oblastí. Bratislava, VÚEPP, 2007<sup>40</sup>

1) Indicator, 2) Production area type, 3) Maize, 4) Beet, 5) Potato, 6) Potato -oats, 7) Mountain, 8) SR in total, 9) Wages costs, 10) Purchased seeds stock, 11) Produced seeds stock, 12) Purchased fertilizers, 13) Produced fertilizers, 14) Chemical preserved means, 15) Other direct material, 16) Social costs, 17) Repairs and maintenance, 18) Depreciation of tangible investment property (tangible assets), 19) Agrochemical services, 20) Other direct costs, 21) Costs of subsidiary activities, 22) Items accom. direct costs, 23) Direct costs in total, 24) Production overhead, 25) Administration overhead, 26) Actual costs in total per ha, 27) Yield in t/ha, 28) Actual costs of main product per ha, 29) Actual costs of by product per ha, 30) Actual costs per ton, 31) Revenues per ha, 32) Revenue form sales, 33) Subsidies per hectare in total, 34) Revenues per ha of main product 35) Econ. result per ha, 36) Econ. result per ha of main product, 37) Econ. result per ton, t, 38) Number of enterprises, 39) Note: Data are not published if less than three respondents are occurred in the production sphere. 40) Source: Actual costs and economic results of agricultural enterprises in the SR in 2006, classified by type of production area. Bratislava, RIAFE 2007

## Summary

In the marketing year 2006/2007, total supply of legumes was decreased to 48,8 thousand tons in comparison with the previous year due to decreased production (by 5,6%) and average hectare yields (by 8,9%). In comparison with the previous year, domestic consumption of legumes was increased by 2,5%. In comparison with the previous year, food and seed consumption of legumes was decreased by 9,0% and 5,5%, respectively. Vice versa, fodder consumption was increased by 9,6%. The share of fodder consumption in total using reached 41,4%. As compared to the previous year, export of legumes was decreased by 36,7% (to 8 947 tons) following a significant decrease of peas export (by 53%). Total using of legumes was decreased by 10,3% (to 38,9 thousand tons) per year. Ending stocks were increased from 6 530 tons to 9 843 tons.

In 2006, producer prices of legumes were lower by 0,8%-3,7 % exclude fodder peas (its prices were increased by 3,5%) in comparison with 2005.

In 2007, sown areas of legumes were decreased by 24,7% to 13 624 hectares. Total production of legumes reached 23 356 tons. Average hectare yields were lower by 10,8% as compared to 2006. Production of food legumes was decreased by 14,6% per year. On total legumes production edible legumes shared with 85,9% and fodder legumes with 14,1%. Total supply of legumes is estimated to reach 40,2 thousand tons. As compared to the previous marketing year, export will be decreased by 25,5%. On the total legumes supply the initial stocks will share with 24,5%, production with 58,1% and import with 17,4%. Domestic consumption of legumes is estimated to be lower by 15,8% following an expected decrease of fodder consumption by 24% along with a decrease of the farm animals number. It is also assumed a decrease of seed and food consumption. Export of legumes is expected to be at the level of 9 955 thousand tons, i.e. an increase by 11,3% in comparison with the previous year. Ending stocks are estimated to be at the level of 908 tons, i.e. a decrease by 81,7%.

In 2007 in comparison with the previous year, producer prices of legumes were lower by 0,3% - 2,8% except of food peas and broad bean (their prices were increased by 4,7% and 1,9%, respectively).

In 2008, sown areas of legumes are estimated to reach 13 522 hectares and production is estimated to reach 25 320 tons. Total supply of legumes is expected to be at the level of 37 972 tons.

**Dielo a jeho časti je možné publikovať len s písomným súhlasom nositeľa autorského práva.**

## **Strukoviny**

---

Vydal: Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva v Bratislave a Ministerstvo pôdohospodárstva SR. Vydanie prvé. Náklad 60 výtlačkov. Rozsah 37 strán, v tom 23 tabuliek, 4 prílohy.

**ISSN 1337-4559**